

SKEPTIKKO

1/2010

Varpumies
**SKEPSIKSEN
TESTATTAVANA**

Julkaisija:

SKEPSIS^{RY}

#85

PL 483
00101 Helsinki
www.skepsis.fi

Päätoimittaja: Risto K. Järvinen

E-mail: editor@skepsis.fi

Toimitus:
Närhtie 11
01450 Vantaa

Toimitusneuvosto: Tarja Koivumäki, Tapio Kortesaari, Heikki Nevala, Jussi K. Niemelä, Minna Poutanen, Tiina Raevaara.

Taitto: Tampereen seudun
Työllistämisyhdistys Etappi ry Mediapaja

Kaikki tässä lehdessä julkaistut kirjoitukset ovat kirjoittajien omia mielipiteitä, eivätkä välttämättä edusta toimituksen, Skepsiksen tai ECSO:n virallista kantaa.

(ECSO = European Council of Skeptical Organisations. Skepsis ry on ECSO:n jäsen.)

Painopaikka: Meripaino

ISSN 0786-2571

SEURAAVA SKEPTIKKO ILMESTYY KESÄKUUSSA.
LEHTEEN TARKOITETTU MATERIAALI TULEE OLLA
TOIMITUKSESSA 23.5. MENNESSÄ.

SISÄLTÖ

- 4 VESA TENHUNEN JA DENIS GALKIN**
Varpu halkesi ja haarat katkesivat
Vesisuonia ei löytynyt
- 7 ADA**
Skepponen
- 8 Sokrates-palkinto Kari Enqvistille**
- 9 Skeptikolle uusi toimitusneuvosto**
- 10 SEBASTIAN PORCEDDU**
Magian ja tieteen rajalla
- 13 JUHA LEINIVAARA**
Hengenvaarallista peliä homeopatialla
- 14 PERTTI LAINE**
Puheenjohtajan palsta
- 15 Skeptikko 20 v. sitten**
- 16 Ihme juttuja**
- 18 DENIS GALKIN JA VESA TENHUNEN**
"Mitä tää on?"
- 20 SAMI FEIRING**
Aforismeja skeptikoille
- 22 JOSE AHONEN**
Näin teet paranormaalin ilmiön.
Selvänäkö.
- 24 CHRIS RUSSON JA JOE RUDY**
Näin teimme Morristownin ufo-
huijauksen
- 28 Aina sattuu ja tapahtuu**
- 30 TATU VANHANEN**
Etninen nepotismi ja etniset konfliktit
- 32 OSMO TAMMISALO**
Rakastuvatko naiset renttuihin?

KANSI: JOENSUULAINEN VARPUMIES TARTTUI SKEPSIKSEN
HAASTEeseen. VESISUONIA EI LÖYTYNYT.

SKEPSIS^{RY}

Yli 20 vuotta kysymyksiä

Skepsiksellä pyyhkii hyvin. Toimintaa riittää, kuten tästäkin lehdestä on luettavissa. Uusia jäseniä saadaan jatkuvasti. Eräs jäsenhakemus jäi erityisesti mieleen:

”Olen filosofian suuri ystävä ja harrastaja; haluaisin jäsenyyteni kautta siirtyä pelkästä maailman havainnoimisesta myös sen muuttamiseen. Oma osaani yritän hoitaa opiskelemalla kyseisen aineen opettajaksi – en indoktrinoimaan absoluuttista dogmaa, vaan osoittamaan, etteivät omat käsitykset ole niitä ainoita mahdollisia. Koen järjestäytyneen toiminnan olevan tehokkain ja luotettavin tapa edistää kriittistä ajattelua, logiikkaa ja järkipäisyyttä julkisuudessa. Tästä johtuen tahdonkin tukea toimintaanne – olen pitkään katsonut tapahtumien kulkua, ja mielelläni lakkaisin olemasta osa ongelmaa.”

Tervetuloa joukkoon!

Skepsiksen jäseniltä tulee yhdistyksen verkkosivujen kautta jatkuvasti asiallista palautetta. Mieleen on jäänyt myös seuraavanlainen: ”Idiootti!”

Kiitos, puutimme havaitsemaasi ongelmaan välittömästi.

Tammikuussa yhdistys sai historiansa ensimmäisen yhteisöjäsenen. Kyseessä on ehkä hieman yllättäen kasvisruokakauppa.

Alkuvuonna Skepsikseltä kysyttiin, onko yhdistykselle mahdollista lahjoittaa rahaa. Muuan perhe halusi muistaa 75 vuotta täyttävää perheenpäättä, joka on intohimoinen tieteellisen maailmankuvan kannattaja. Sopiva lahja olisi heidän mielestään 100 euron lahjoitus Skepsikselle, joka on kirjeen mukaan ”yksi tieteen lipunkantajista maassamme”.

Todellinen kiitos tästä.

Yhdistykseltä on pyydetty, että Skeptikko-lehteä alettaisiin toimittaa Näkövammaisten Keskusliiton lukuboxiin, jonka jälkeen lehden artikkeleita voisivat kuunnella ne, jotka niitä eivät pysty lukemaan. Näin tulee tapahtumaan.

Kuten ehkä muistatte, Skepsis antoi huuhaa-palkintonsa viime vuonna Rokotusinfolle ja australialaiset skeptikot vastaavalle järjestölle maassaan. Australian Skeptics -lehden päätoimittaja Tim Mendham viestitti puheenjohtajallemme Pertti Laineelle maaliskuussa, että skeptikoiden tekemä työ ei ole mennyt hukkaan. Nainen, joka vetää Australian rokotusjärjestöä, on ilmoittanut lopettavansa sen toiminnan, jolleivät he saa jostakin rahaa.

Haasteita Skepsiksellä riittää. Viime aikoina esille on noussut turkulainen Pryme Sports Oy, joka on tuonnut Suomen markkinoille Power Balance -vempaimen. Kyseessä on Teemu Selänteenkin mainostama ranneke tai riipus, jossa on pieni hologrammi. Tuotteen mainoksen mukaan hologrammiin on ohjelmoitu elektromagneettista äänitaajuutta, joka reagoi positiivisesti vempaimen käyttäjän kehon energiakentän kanssa parantaen tasapainoa, voimantuottoa sekä liikkuvuutta.

Nämä vaikutukset pystytään kuulemma samantien fyysisesti todistamaan.

Kuinka tämä tapahtuu? Testillä, jossa horjutetaan henkilön tasapainoa tai venytetään hänen raajojaan – ensin ilman hologrammia ja sen jälkeen hologrammin kanssa. Vempaimen kanssa raajat venyvät enemmän ja tasapaino on parempi.

Mitä on todistettu? Että toisella venytyskerralla lihas luonnollisesti venyy enemmän. Että kun tasapainoa horjuttava testi uusitaan, ihminen tietää, mitä on tulossa ja pystyy tiedostamattaan parempaan suoritukseen. Testin tulos olisi päinvastainen, jos testattava pitäisi ensin kädessään hologrammia ja seuraavassa testissä ei.

Harmittavinta asiassa on, että vempainta ei myydä pelkästään muun hömpän seassa rajatiedon messuilla, vaan esimerkiksi Prismoissa ja Sokoksissa, Stockmanneilla, Veljekset Halosilla ja urheiluvälineliikkeissä. Sen hinta on 39,90 euroa.

RISTO K. JÄRVINEN

Varpumies etsii vettä Tiedepuiston lattian alta.

Varpu halkesi ja haarat katkesivat

Vesisuonia ei löytynyt

Skepsiksen 10 000 euron haastesummalle löytyi innokas vastaanottaja Joensuussa, kun eräs itäsuomalainen varpumies halusi testauttaa alkuvuodesta kykyään.

Puolenkymmentä kaivonpaikkaa elämässään löytänyt nuorehko mieshenkilö suostui siihen, että varsinaisen haastekokeen sijaan hänelle suoritetaan ensin Skepsiksen paikallisin voimin toteutettava esitesti. Vesa Tenhunen ja Denis Galkin järjestivät testin 27.1.2010 Joensuun Tiedepuiston luentosalissa.

Koejärjestelyt olivat pitkälti samanlaiset kuin noin kahdeksan vuotta aikaisemmin Joensuussa tehdyssä varpukokeessa (Skeptikko 3/2002 ja <http://iki.fi/vesat/varpukoe/>). Koehenkilö toi mukanaan kymmenkunta Y:n muotoista pajuvarpua, jotka olivat paksuudeltaan 1-2 cm ja pituudeltaan metristä puoleentoista.

Kaivonkatsojan mukaan varpu toimisi parhaiten ulkona, mutta parinkymmenen asteen pakkasen takia katsoimme sisätilat paremmaksi vaihtoehdoksi. Raivasimme luentosaliin noin 10 x 2 metriä suuruisen alueen, jolla varpumies sai ensin kulkea varvun kanssa silmät auki ja löytää kaikki mahdolliset vesisuonet, jotka sitten merkitsimme lattiaan ohuella maalarinteipillä.

Tämän jälkeen peitimme varpumiehen silmät läpinäkymättömällä maskilla. Varsinainen koe koostui käynnistä satunnaisessa järjestyksessä kymmenessä kohteessa, joissa viidessä varpu oli aiemmin taipunut ja viidessä jäänyt taipumatta. Varpumiehen oli sokkona kyettävä sanomaan, oliko 2-3 askeleen matkalla hänen edessään vesisuonta vai ei. Merkitsimme jokaisen varvun taipumisen ja taipumatta jäämisen lattiaan numeroilla maalarinteipin pätkällä sekä kirjasimme sen muistiinpanoihin.

Varpumies hyväksyi järjestelyn

Pieneksi ongelmaksi testissä totesimme sen, että aiemmin löydetty vesisuonet olivat melko tiheässä. Testikohtia, joissa varvun ei pitäisi taipua,

oli hyvin vähän. Niinpä toista kymmenen kohteen sarjaa varten muutimme järjestelyä sen verran, että varpumiehen tuli nyt tunnistaa edessä oleva kohde liikkumatta paikaltaan. Varpumies hyväksyi järjestelyn, eikä uskonut sen vaikuttavan onnistumiseensa.

Kahdenkymmenen kohdan läpikäynnin jälkeen tulokset olivat selvät. Osumia oli yhteensä 5 kappaletta ja huteja 15. Sekä varpumies että hänen avustajansa yhtyivät näkemykseemme, että tulos oli varvun toimivuuden kannalta negatiivinen.

Varpumies epäili olevansa sokkona herkempi aistimaan vesisuonia ja jättäneensä alussa merkitsemättä osan vähäisemmistä suonista. Niinpä merkitsimme maalarinteipillä myös uudemmat löydökset ja pyysimme varpumiestä etsimään vielä tarkemmin ne kohdat, joissa vesisuonia ei varmasti ole. Tämän jälkeen teimme sokkokokeen vielä viidessä kohteessa.

Tuloksena oli kolme osumaa ja kaksi hutia. Saadun paremman tuloksen luotettavuutta kuitenkin heikensi se tosiasia, että kokeiltaessa samaa vesisuonetonta kohtaa kahdesti, ensimmäisellä kerralla varpu taipui, mutta toisella kertaa ei taipunut.

Testin tulos liittyi siis samaan sarjaan kuin aiemmissa varpukokeissa on nähty (esim. Oulussa 1976-83, Jyväskylässä 2001 ja Joensuussa 2002). Kun varpumies näkee, missä varvun pitäisi taipua ja missä ei, varpu taipuu ja jää taipumatta oikeissa kohdissa. Sokkona varvun taipumiset muuttuvat täysin satunnaisiksi.

Ajattelemisen aihetta vastaisen varalle

Saatuja tuloksia mielenkiintoisempaa oli kokeen jälkeen varpumiehen kanssa keskustellessa esille tullut yleinen huomio kaivonkatsonnasta. Kuten aiemmissa kokeissa on nähty, varpumiehillä on

Luentosalin lattiaan merkittiin noin 10 x 2 metriä suuruinen alue, johon merkittiin varpumiehen löytämät pisteet.

vakaa usko taikavarvun toimintaan. Tätä vahvistaa veden löytyminen varvun näyttämään paikkaan kaivetusta kaivosta, vaikka todellisuudessa Suomen oloissa vettä löytyy helposti lähes mistä tahansa.

Erityisesti uskoa tuntuu vahvistavan itse varvun taipuminen. Tämänkinkertainen testihenkilö piti taipumisessa näkyvää voimaa niin vahvana, että hänestä sen täytyy tulla jostakin ulkopuolelta. Ulkopuolista vaikutusta osoittaa hänen mukaansa varsinkin se, että vaikka hän mielestään vääntää taipumista vastaan, varpu taipuu silti. Taipuminen on joskus niin voimakasta, että varvun kuori alkaa halkeilla ja haarat voivat katketa – molemmat tapaukset nähtiin tilaisuuden aikana.

Skeptikkoina otimme esille mielestämme todennäköisimmän luonnollisen syyn varvun taipumiselle, eli varvunpitäjän tiedostamattoman ideomotorisen liikkeen. Samalla demonstroimme hänelle, kuinka varvun saa taipumaan haluttuun suuntaan ja halutussa kohdassa vähäisellä ranneiden liikkeellä. Keskustelimme tämän ilmiön valossa myös aiemmin tehdyistä varpukokeista ja niiden tuloksista.

Emme kenties onnistuneet täysin vakuuttamaan varpumiestä, mutta annoimme kuitenkin ajattelemisen aihetta vastaisen varalle. Koska ideomotorinen liike on tiedostamaton ja vastoin varpumiesten kokemuksia, se luultavasti tuntuu selityksenä riittämättömältä varpuun uskoville. Niinpä kaivoja epäilemättä katsotaan varvun avulla myös tulevaisuudessa ja joku varpumies saattaa jälleen kerran tarttua Skepsiksen haasteeseen.

VESA TENHUNEN
DENIS GALKIN

Tervetuloa Ihmeelliseen maailmaan!

Skeptikon tietosanakirja: www.skepsis.fi/ihmeellinen

SKEPPONEN

Skeptikolle uusi toimitusneuvosto

Skeptikko-lehti sai vuoden alusta uuden toimitusneuvoston. Siihen kuuluvat seuraavat henkilöt.

Heikki Nevala

Olen 42-vuotias helsinkiläinen mieshenkilö. Koulutus FM. Leipätyönä teen arkista toimistotyötä eräässä sosiaalialan yhdistyksessä. Olen ollut vuosia mukana taikurialan yhdistyksessä - Suomen Taikapiiri ry:ssä - jonka Simsalabim-lehteä nykyisin toimitan. Minua myös kiinnostaa taikurialan historia ja erityisesti kotimaisen perinteen kartoittaminen. Aiemmin olen toiminut taikurina ammattimaisesti, mutta nykyisin kuulun ns. amatöörikööriin. Myös kirja kotimaisista taikureista 1800-luvulta alkaen on kustantajan arvioitavana, mutta nähtäväksi jää, julkaisetaanko se. Toivon tuovani Skepsikseen tietoutta taikurinäkökulmasta, mutta minua kiinnostavat laajemminkin monenlaiset Skepsiksen asialistalla olevat asiat.

Tapio Kortesaari

Olen 23-vuotias skeptikko Keralvalta. Tähänastinen koulutukseni koostuu yo-tutkinnosta sekä tietojenkäsittelyn perustutkinnosta. Liityin Skepsikseen vuoden 2008 alussa ja jo samaisena vuonna olin edustamassa osin Skepsistä ja osin Vapaa-ajattelijoita vuoden lopulla pidetyssä Darwin-symposiumissa. Skepsiksen lisäksi kuulun myös Keski-Uudenmaan Vapaa-ajattelijoiden hallitukseen, Humanistiliittoon sekä Suomen Darwin-seuraan. Vapaa-aikanani viihdyn erinomaisesti tietokirjallisuuden, pyöräilyn ja erinäisten pulmatehtävien parissa.

Jussi K. Niemelä

Olen helsinkiläinen 43-vuotias Skepsis ry:n, Suomen Humanistiliiton, Helsingin Humanistiyhdistyksen ja Darwin-seuran hallituksen jäsen sekä Vapaa-ajattelijain liitto ry:n sekä Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:n puheenjohtaja. Toimin Humanistin ja Vapaa Ajattelijan päätoimittajana. Olen myös Suomen PENin jäsen.

Kuva: Petri Puromies. www.compica.fi

Tiina Raevara

Olen vuonna 1979 syntynyt sipoolainen kirjailija ja tietokirjoittaja. Koulutukseltaani olen biologi, FT. Vuonna 2005 tarkastettu väitöskirjani käsitteli syövä molekyyligenetiikkaa. Kirjoitan tiedeartikkeleita mm. Helsingin Sanomiin ja olen julkaissut myös kaunokirjallisuutta.

Kuva: Teos / Heini Lehtväslaiho.

Minna Poutanen

Olen helsinkiläinen Järvenpäässä yksityisesti työskentelevä lasten ja nuorten neuropsykologi, jonka erityisen kiinnostuksen kohteena työssä on neuropsykiatria. Vapaa-aikana harrastan musiikkia sekä kuuntelemalla että kuorossa laulamalla. Lukeminen on toinen rakas harrastukseni, mutta viime aikoina olen ehtinyt lukea vain ammattikirjallisuutta. Perheeseeni kuuluu Borderterrierin lisäksi myös kolme teini-/aikuisikäistä lasta.

Magian ja tieteen rajalla

Filosofian maisteri Sebastian Porceddu kertoi Skepsiksen yleisötilaisuudessa maaliskuussa Tieteiden talolla muinaisesta Egyptistä, jossa taikamenoja ja tiedettä harjoitettiin sulassa sovussa ja luontevasti limittäin.

Muinaisella Egyptillä Porceddu tarkoitti vuosia 3000 - 800 eaa. Selkeästi arvostetuin ammatti silloin oli ammattikirjuri. Se, mikä erotti Egyptin valtiona muista saman ajan väkirikkaista maista, oli korkealle kehittynyt kirjoitustaito. Sitä kautta maassa tunnettiin kirjanpito ja lait – siellä esiintyi myös byrokratiaa. Kirjallisen tiedon välittäminen oli tärkeää, mutta niin olivat myös kirjeet ja fiktiiviset tarinat.

Egyptiläisten uskonnollinen kiinnekohta oli hautausseremonia. Sen tarkoitus oli säilyttää muisto vainajasta. Rituaalisesti suoritettut hautauhrit ja se, että vainajan nimi saatiin säilytettyä jälkipolvien muistissa, ylläpitivät vainajan elämän jatkumista myös tuonpuoleisessa. Kuninkaan ja hänen puolisoitensa haudat, pyramidit, olivat näyttävin esimerkki tällaisesta hautauksesta.

Kohtalokas uni

Kirjureille oli yleistä, että heillä oli myös toinen koulutus ja ammatti, täsmällisempi toimenkuva. He saattoivat olla esimerkiksi lääkäreitä, pahojen henkien pois ajamiseen magian keinoin erikoistuneita tietäjiä, esilukijapappeja tai taikureita. Tietyissä tapauksissa samalla henkilöllä saattoi olla hallussaan sekä kirjurin että lääkärin ja taikurin titteli.

Myös tähtien tarkkailulle ja matematiikan harjoittamiselle, laskijoille, oli omistettu oma ammattikuntansa. Näitä ammetteja harjoitettiin Kirjojen talossa ja Elämän talossa. Jotkut niissä toimineista kirjureista saivat erityisen halutun tittelin ”kuninkaan suosikki”, joka tarkoitti sitä, että he olivat edenneet egyptiläisessä yhteiskunnallisessa statuksessa niin

pitkälle kuin ei-kuninkaallisen oli mahdollista päästä. Elämän talon tiedetään tuhoutuneen kokonaan Egyptistä niin fyysisenä rakennuksena kuin instituutiona noin 1000 - 800 eaa.

Tärkeitä Elämän talon tehtäviä olivat magia, lääketiede ja tähtitieteen harjoittaminen. Kirjureiden taitoja tarvittiin esimerkiksi kuolleiden balsamoinnin oikeaoppiseen suorittamiseen. Hautaukseen liittyvä Kuolleiden kirja ja tämän tyyppinen materiaali oli Elämän talon hallussa. Talon kirjallisuuteen kuului myös muinaisegyptiläistä matematiikkaa ja unien selityskirjoja. Erään kirjan mukaan uni siitä, että on päässyt virkamieheksi, on huono enne – se tiesi kuolemaa. Uskonnollisena ja filosofisena päätavoitteena Elämän talon kirjureilla oli kosmisen järjestyksen ylläpitäminen.

Loitsu krokotiilejä vastaan

Muinaisegyptiläiseen uskontoon kuului vahvasti ajatus, että ”alkujumala” oli luonut maailman käyttämällä sanan voimaa. Jonkin asian nimeäminen ja lausuminen teki asiasta todellisen. Kieli ja kirjoitustaito ei siis ollut egyptiläisille ainoastaan ihmisten arkenen kommunikaation väline, vaan keskeinen voima maailmankaikkeudessa, jolla uskottiin olevan maagisia vaikutuksia.

Muinaisegyptiläisestä taikuudesta tärkeintä osaa edustavat hautaukseen liittyvät loitsut, jotka tunnetaan aikajärjestyksessä nimellä pyramiditekstit, sarkofagitekstit ja Kuolleiden kirja. Egyptiläisistä haudoista, temppeleistä ja papyruksista on löydetty maagisia tekstejä niin paljon, että ne muodostavat merkittävän osan siitä kirjallisuudesta, mitä meillä

Sebastian Porceddu tutkii muinaista Egyptiä.

Hurjia väitteitä

Egyptiläisessä kirjallisuudessa on monituisia tarinoita esilukijapappien tekemistä taioista. Heidän ihmetekoihinsa kuului esimerkiksi vahasta muovailtu seitsemän sormea pitkä krokotiili, josta veteen heitettyinä kasvoi elävän kokoinen palvelijakrokotiili. Eräässä tarinassa velho palautti kahdelle linnulle ja yhdelle härälle takaisin näiden irti leikatut päät. Joskus esilukijapappi kutsuttiin paikalle, jos sairaalla henkilöllä epäiltiin olevan sairaus, joka johtui pahan hengen riivauksesta.

Kirjurien yhteiskuntaluokka piti huolta myös muinaisegyptiläisestä ajanlaskusta. Lisäksi Niilin korkeus on merkitty ylös kuluneina vuosina. Tämä kertoo, että egyptiläisillä esiintyi vakavaa kiinnostusta mittaamiseen ja laskemiseen eksakteilla mittayksiköillä kuten kyynärällä ja vaaksalla.

Tähtien tarkkailijoiden eräs tärkeä tehtävä oli juhlapyhien ajoituksen määrittäminen. Muinaisegyptiläisistä tähtikartoista kehittyi myöhemmin eläinradan kuvauksia, jotka sittemmin kytkeytyivät kreikkalaiseen ja mesopotamialaiseen astrologiaan. Egyptiläisille tähdet kertoivat huonoista ja hyvistä päivistä. Oli päiviä, jolloin ei pitänyt matkustaa ja päiviä, jolloin kaikki onnistuisi. Kyseessä oli astrologian kaltaisen ennustaminen, mutta sillä poikkeuksella, että ennustuksiin ei vaikuttanut pelkästään tähtitaivas vaan myös monet muut tekijät, kuten Niilin voimakas nousu, vallalla olleet tuulet ja tiettyihin päiviin liittyneet vahvat myytit.

Matematiikkaa muinaisegyptissä käytettiin lähinnä käytännöllisiin toimiin, eri alueiden ja tilavuuksien mittaamiseen. Myöskään tähtitieteessä ei käytetty erityisen tarkkaa matematiikkaa, vaikka muun muassa pyramidien ilma-aukoista on nykyään tehty hyvinkin tarkkoja laskelmia ja esitetty hurjia väitteitä siitä, mitä kaikkea egyptiläiset olisivat niihin liittyen muka laskeneet. Toki pyramidien rakentamisessa on käytetty kyseiselle ajalle harvinaista huikeaa maattista taitoa.

RISTO K. JÄRVINEN

LUENTO ON KULTAVISSA KOKONAISUUDESSAAN
OSOITTEESSA WWW.MURORADIO.NET/PODCASTIT/

on jäljellä muinaisesta Egyptistä. Myyttisen perinteen rikkaus johtuu osittain siitä, että egyptiläiset eivät tahtoneet missään vaiheessa luopua vanhoista myyteistään, uskomuksistaan ja perinteistään. Kun tarina oli kerran kirjoitettu muistiin, sitä säilytettiin ja kopioitiin eteenpäin siitä huolimatta, että se oli ristiriitainen uudemman ajattelun ja uudemman uskonnon, uudemman myyttien tai uudemman tieteen kanssa. Niin tärkeänä pidettiin perinteiden säilyttämistä.

Muinaisegyptiläisen taikuuden merkitys oli säästyä lopulliselta kuolemalta – uhmata kuolemaa taikuutta käyttämällä. Myös arkielämää varten oli loitsuja. Oli loitsuja pahaa silmää vastaan, loitsuja parantamiseen ja loitsuja, joilla kutsuttiin jumalat tekemään jonkin halutun teon maan päällä. Parantaminen käsitettiin pahojen henkien ajamisena pois esimerkiksi vatsasta. On löydetty myös loitsuja käärmenpuremaa vastaan, loitsuja vaarallisia krokotiileja vastaan ja myös lemmenloitsuja.

Muinaisegyptiläinen koki, että maailmassa toimi kolme aktiivista voimaa jatkuvasti: jumalat, elävät ja kuolleet. Egyptiläinen magia pyrki tuomaan näitä ryhmiä uudelleen yhteyteen toistensa kanssa; pyytämään apua kuolleilta ja jumailta elävien ongelmis- sa, ja toisaalta auttamaan kuolleita etenemään polullaan jumalten luokse.

Kuuntele Skepsistä

Skepsiksen Helsingissä pidettävät yleisötilaisuudet ovat nyt kuunneltavissa netissä sekä suorina lähetyksinä että nauhoitettuina podcasteina. Tämän mahdollistaa Skepsiksen ja kulttuuriyhdistys Muromedian aloittama yhteistyö.

Luentoja voi seurata livenä MuroRadion kautta: www.muroradio.net/kuuntele

Nauhoitetut lähetykset löytyvät osoitteesta www.muroradio.net/podcastit tai www.skepsis.fi/jutut

Muista Nils Mustelinin Rahastoa

Riku Erkkilä Helsingin luonnontiedelukiosta sai Nils Mustelinin Rahastolta 100 euron stipendin keväällä 2009.

Rahaston tarkoituksena on antaa taloudellista tukea Skepsiksen toimialaan liittyvään tieteelliseen työhön ja julkaisutoimintaan. Rahastoa hoitaa Skepsis ry:n hallitus, joka kutsuu 3-5 henkilöä rahaston johtoryhmään.

Rahaston kartuttaminen tapahtuu lahjoituksilla, yhdistyksen talousarvion ulkopuolisilla tilapäisillä tuloilla, rahaston pääoman vuotuisella korolla ja yhdistyksen hallituksen päätöksellä yhdistyksen muista varoista tai ylijäämistä.

Rahaston tili: Aktia 405529-2108216

Hengenvaarallista peliä homeopatialla

Britanniasta kantautui huolestuttavia uutisia. Sain niillä eloa kahvipöytäkeskusteluun, jossa kahvipöytä on normaalisti aivan hiirenhiljaa.

Joukko skeptikoita päätti leikkiä hengellään 10:23:ksi nimetyssä kampanjassa. He ostivat monta purkkia homeopaattisia pillereitä. Sitten sadat vapaaehtoiset nielaisivat purkillisen. Tempauksella protestoitiiin terveystuotteita myyvän Boots-ketjun tuotevalikoimaa. Skeptikot halusivat todistella, ettei homeopaattisissa valmisteissa ole vaikuttavia aineita. Kauppojen ei pitäisi tukea todistamattoman hoidon leviämistä omien hyllyjensä kautta. Asiakkaat voivat luulla, että tuote toimii, kun vieressä seisoo oikeita lääkkeitä.

Pilleripurkeissa ei ole myrkytyskeskuksen puhelinnumeroa. Sen sijaan etiketeissä annetaan ymmärtää, että sisältö on lääketieteellisellä pohjalla. "Jos oireet pahenevat tai jatkuvat, ota yhteyttä lääkäriin." Näin kuluttajille luodaan mielikuva tuotteesta, joka voisi vaikuttaa oireisiin.

Nyt parlamentti haluaa tietää, onko homeopatia verorahojen arvoinen keino parantaa kansan terveyttä. Tutkiva paneeli haastatteli homeopaatteja, pillereiden valmistajia ja lääketieteen edustajia. Hieman yllättäen homeopaattisten pillereiden valmistaja ja myyjä ilmoittivat, ettei homeopatian toimimiselle löytynyt näyttöä. Sen sijaan he luottivat kuluttajien luomaan kysyntään. Eihän pillereitä ostettaisi, elleivät ne toimisi. Eivätkä homeopaattiset pillerit olisi lääkelaitoksen hyväksymiä, ellei niissä piileskelisi jotain ostamisen arvoista.

Homeopaatit vakuuttivat paneelille, että tukea löytyy. He siteerasivat tuoreita tutkimuksia. Harmillisesti kyseisten tutkimusten tekijät ottivat yhteyttä paneeliin. Heidän mukaansa homeopaat-

tien tulkinta ei ole kohdallaan. Erään Jean-Pierre Boisselin kirjoittama paperi todisti homeopaatien mukaan, että hoito eroaa plasebosta. Jean-Pierre vakuutti paneelille asian olevan tavallaan totta. Tutkimuksessa homeopatia toimi huonommin kuin plasebo. Ehkä totuus tutkimustuloksista potensioitiin vakuuttavammaksi? Mitä heikompi näyttö toimivuudesta sitä vahvemmin homeopatia toimii.

Hiljaa hyvä tulee. Kun ottaa huomioon, että homeopatian tieteellistä todistusaineistoa on kerätty yli 200 vuotta, niin varmasti lopullinen evidenssi on tajunnan räjäyttävä. Sen saapuesssa parlamentin paneeli voi vihdoinkin suositella homeopatian tukemista verovaroin. Homeopatia saa vuosittain noin neljä miljoonaa punttaa valtiolista tukea. Toistaiseksi terveydenhuoltoon osallistuvien aineiden toimivuuden ja kustannustehokkuuden perustelujen pitäisi olla plussan puolella. Homeopatian kohdalla ei varsinaisesti käyty läpi kaikkia vaatimuksia.

Homeopaattien yhdistys julkaisi lehdistötiedotteen. He tuomitsivat touhun "epäviisaaksi" ja "huonoa makua" osoittavaksi. He muistuttivat, ettei pillereiden kuuluisikaan aiheuttaa mitään oireita, sillä ne toimivat vain tiettyjen oireiden hoidossa.

Väite on kuitenkin ristiriidassa homeopaattien tutkimusprojektien kanssa. Pruuvauksissa homeopaatit ottavat selvää kunkin laimennetun aineen (torakka, röntgensäteily tai uraani) vaikutuksista. Jos homeopaattien opit pitävät paikkansa, niin pillerit aiheuttavat havaittavia oireita. Eivät tietenkään silloin, kun epäilijät ovat asialla.

JUHA LEINIVAARA

Vaadin tosiasioita tieteeltä! Ilmastomuutos on vaarassa, koska IPCC levittää väärää tietoa. Olisiko kyseessä jopa maailman suurin huijaus, jota koordinoi jättiläismäisen hallitustenvälinen ilmastomuutospaneeli IPCC, jonka jäsenet ovat kaikki mukana suuressa salaliitossa? Tosin siellä työskentelee virallisesti vain kymmenen kokopäiväistä työntekijää.

Äänekäs joukko "denialisteja" on sitä mieltä, että koska IPCC:n raporteissa on ollut virheitä, se kyseenalaistaa koko ilmastotutkimuksen. Kuten kohua herättänyt paljastus Hollannin tilanteesta; raportissa vuodelta 2007 Hollannista todettiin olevan yli puolet merenpinnan alapuolella, vaikka todellisuudessa onkin vain neljännes. Tosin tieto oli alunperin kotoisin Hollannin hallitukselta ja IPCC:n synty oli ainoastaan jättää tieto tarkistamatta. Hollantilaisien ei sitten tarvitse rakentaa korkeampia patoja, toistaiseksi.

Valitettavasti tieteellistä tutkimusta ei voi tehdä ilman rahoitusta. Pyyteetöntä rahoittajaa tuskin on olemassa, mutta ei ole aidosti tieteellistä tutkimustakaan, jonka tuloksen voisi ostaa mieleisekseen.

Rahoituksen ohjauksella voi toki mukavasti viivyttää ikävien tulosten julkituloa, tupakan haittoja mainitsematta.

Mikäli ilmastomallit eivät pidäkään paikkaansa ja ihmisen aiheuttama oletettu ilmastomuutos osoittautuisi potaskaksi, niin mitä siitä seuraisi? Ainakin on kerätty aimo määrä tietoa ja siinä oheissa kehitetty tehokkaampia tapoja tuottaa ja kuluttaa energiaa. Luotan edelleen tieteen kykyyn tuottaa luotettavia tuloksia.

28. TAMMIKUUTA johtava rokotevastustaja ja rokotevastaisten järjestöjen käyttämä auktoriteetti tohtori Andrew Wakefield joutui huonoon valoon. General Medical Council, joka rekisteröi ja valvoo lääkärien toimintaa Britanniassa, totesi Wakefieldin olevan epärehellinen ja vastuuton, vääristäneen tutkimustuloksia sekä käyttäneen lapsia tuskallisiin ja tarpeetomiin tutkimuksiinsa.

Vuonna 1998 Wakefield julkaisi tutkimuksen, jossa väitti löytäneensä yhteyden MMR-rokotteen ja autismin välillä. Mikään tutkimus ei ole sen jälkeen tukenut Wakefieldin väitettä. Rokotevastaiset järjestöt ovat kokeneet nyt kovan kolauksen; tosin ne ovat jättäneet huomioimatta mm. johtavan Lancet-lehden harvinaisen julkilausuman, jossa vahvasti perutaan Wakefieldin tutkimuspaperi. No, nyt meillä on taas uusi "poliittinen ajojahti".

OLEN OSTANUT urheitarvikeliikkeestä aika monet tossut ja joskus jonkun mailankin, ne ovat olleet yleensä tarkoitukseensa sopivia. Nyt suurten ketjujen tarvikemyynnissä on täyttä humpuukia, hologrammiranneke, joka muka parantaa suorituksia! Tavarataloketju Prisma mainostaa Power Balance -hologrammia mm. väittämällä että siihen on ohjelmoitu äänitaajuutta, joka reagoi positiivisesti kehon energian kanssa.

Mitä moista soopaa myyvälle kokoperheen hypermarketille voisi muuta todeta kuin: HÄVETKÄÄ!

PERTTI LAINE

SKEPTIKKO 20 v. sitten

NIIN SANOTUN rajatiedon edustajien suhtautuminen skeptiseen ajatteluun perustuu hyvin pitkälle ”projektioksi” kutsuttuun psykologiseen ilmiöön: rajatieteilijät syyttävät jopa hyvin aggressiivisesti skeptikkoja asenteista, joihin he itse syyllistyvät, mutta joita he eivät tunnista itsessään. Ultra-lehden joulukuun numero (12/89) – josta runsaat kuusi sivua on omistettu Paholaisen asianajajan ja Skepsiksen lokakuun seminaarin mollaamiseen – antaa tästä useita valaisevia esimerkkejä. Jo lehden pääkirjoituksessa Tapani Kuningas kirjoittaa ”tieteellisestä fundamentalismista”, joka on tunnetumman uskonnollisen fundamentalismin kanssa samalla linjalla: molemmat ”pystyvät selittämään kaiken (parhain päin)”! Ilmeisesti Kuningas ei ole koskaan huomannut, että nimenomaan rajatiedon puolestapuhujat ovat usein hyvinkin innokkaita kauppamaan erilaisiin guruihin ja muihin auktoriteetteihin nojautuvia valmiita selityksiä, kun taas skeptisesti ajatteleva tiedemies ennakkoluulottomasti harkitsee vaihtoehtoisiaakin selityksiä.

NILS MUSTELIN

MUTTA RAAMATTUUN vetoaminen ei suinkaan ole vain kirkon intresseissä. Monet muutkin yhteisöt, ja yksilötkin, etsivät mielellään käsityksilleen tukea Raamatusta tai Jeesukselta (tai myös muista riittävän vanhoista lähteistä). Tilanteeseen on selvät kulttuurihistorialliset syynsä. Raamattu on saanut sellaisen ajan patinoiman aseman, että siitä voi toivoa pontta omalle asialleen, mikä se sitten sattuu olemaankin. Niinpä jälleensyntymisopin kannattajat uskovat vakaasti, että oppi on ollut Raamatussa, kunnes se sieltä eräässä kirkolliskokouksessa vuonna 553 muka poistettiin. Tämä (erheellinen) uskomus näyttää asianomaisten mielestä antavan heidän näkemykselleen arvovaltaa. Skepsis-yhdistyksen palkitseman Terveen elämän salaisuudet teoksen (WSOY) homeopatia-artikkelin kirjoittaja

puolestaan viittaa siihen, että 4. Mooseksen kirjas-
sa (muka) ”sivutaan” homeopaattista ajattelua.

HEIKKI RÄISÄNEN

ENSIMMÄINEN TESTI järjestettiin perjantaina helmikuun 16. päivänä kuunpimennyksen aikaan tähtitieteellisen yhdistyksen Ursan toimistossa. Koehenkilönä oli Toivo Kauppinen, jonka kykyjä myös James Randi testasi viime syksynä Hengen ja tiedon messuilla. Silloin tulokset jäivät satunnaista paljon huonommiksi. Kauppinen valitteli runsaan yleisön ja televisiokameroiden aiheuttamaa häiriötä, joten uusintakoe järjestettiin rauhallisemmassa ympäristössä. Kauppinen väittää taikavarpunsa reagoivan eri tavoin erilaisiin aineisiin ja joidenkin aineiden vaikutuksen heikkenevän kuunpimennyksen aikana. ... Johtopäätös kokeista on selvä: kun varpumies tietää, missä hänen etsimänsä kohde on, taikavarpu reagoi oikein vuorenvarmasti. Kun kohteen paikka ei ole tiedossa, tulokset muuttuvat satunnaisiksi.

HANNU KARTTUNEN

LÄÄKETIETEEN LISENSIAATTI Matti A. Miettinen (ei Skepsiksen jäsen) väitteli ihmeeparannuksista tammikuussa Tampereen yliopiston kansanterveystieteen laitoksella. Miettinen oli tutkinut saarnaaja Niilo Yli-Vainion ”parantamia” ihmisiä. Yksinkertaistettuna tulos oli ankara: lääketieteellisesti katsottuna voidaan todeta, että tutkittu parantamistoiminta on tuloksetonta. Ensisijaisesti kysymyksessä oli luonnollinen parantuminen, jota tulkittiin syy- ja päämäärätietoisesti (Kansan Uutisten mukaan 19.1.1990). Miettisen tutkimustulos saattaa olla monelle skeptikolle itsestään selvä, mutta muille se näyttää olleen todella hämmästyttävä.

MATTI VIRTANEN

SKEPTIKOT VERKOSSA: WWW.SKEPSIS.FI/LEHTI

Kiinnostavatko itämaiset rentoutumistekniikat? Pidä varasi, sillä niiden takana voi piileskellä paholainen! Näin ainakin, jos uskomme Sydneyn katolista varapiispa Julian Porteoust. Porteous varoittaa joogan, reikihieronnan sekä tai chi:n vaaroista Sydney Morning Heraldissa. - Ihminen voi siirtyä yksinkertaisesta stressinpoistotekniikasta myös kiinnostumaan tekniikan perustana olevasta teoriasta sekä uskonnollisista käsityksistä. ... Sen jälkeen ihmiset voivat löytää itsensä demonisten voimien kynsistä. ... Piispan mukaan myös Harry Potter- ja Twilight- kirjat sekä elokuvat voivat houkutella lapsia okkultismin pariin.

AAMULEHTI 25.3.

Olin kaupan kassalla. Edessäni seisoj uskonnon opettajani, ja mielessäni alkoi pyöriä uskonnollisia asioita. Kun tuli vuoroni, tervehdin kassaneitiä sanomalla "Aamen".

NIMIMERKKI TIUSKILIINI MEGAMOKAT-PALSTALLA
DEMI 4/2010

Tässä se tulee. Paheksun käsitettä, mutta käytän sitä, koska se on tunnistettu ja hyväksytty. Olen homo. ... Pyydän anteeksi, että käytän Swiftin sivuja asian ilmoittamiseen, koska aihe ei liity mitenkään siihen, mitä edustamme ja julkaisemme täällä. ... Näillä sivuilla olen hyökännyt irrationaalisuutta, tyhmyyttä ja edesvastuuttomuutta vastaan ja ne ovat minun laajin esiintymisfoorumini. Näillä sivuilla olen taistellut. Tämän kamppailun olen jo voittanut vain julkaisemalla tämän lausunnon.

JAMES RANDI, WWW.RANDI.ORG 21.3.

Katolisesta kirkosta paljastuneet pedofiiliskandaalit

osoittavat, että saatana on tunkeutunut Vatikaaniin, sanoo kirkon päämanaaja. Pappi Gabriele Amorth sanoo sanomalehti Timesin haastattelussa, että paholaisen tunkeutumisesta Vatikaaniin on seurannut pappien valtataisteluja ja jumalan vastaista käytöstä. Amorthin mukaan myös hyökkäys paavia vastaan jouluyön messussa oli saatanan tekosia.

ILTA-LEHTI 11.3.

Muita sukulaisia meillä on kovin vähän, oikeastaan vain äidin sisko, joka on keskittynyt tulkitsemaan kortteja niin kiihkeästi, ettei ehdi elää elämää, jota ennustaa.

TIINA RAEVAARA NOVELLISSA MATILDAN KUOLEMA,
EN TUNNE SINUA VIERELLÄNI, WSOY 2010

Britanniassa on julkaistu yli 6000 sivua ufohavain-toja koskevaa materiaalia. Kyseessä on maan puolustusministeriön ja kansallisarkiston kolmivuotisen projektin tulos, kertoo BBC. Julki tulleista arkistoista paljastuu, että vuoden 1990 jälkeen britit ovat havainneet taivaalla tuhansia ufoja, eli tunnistamattomia lentäviä esineitä. Arkistojen kätköistä käy ilmi myös aiempia tapauksia. Eräskin muistio paljastaa pääministeri Winston Churchillin peränsen ministeriltään lisätietoja "lentävistä lautasista". Hänelle selvitettiin, että ne voidaan selittää useimmiten yhdellä neljästä tavasta: sääilmiöillä, optisilla harhoilla, psykologisilla harhakuvilla tai tavallisilla lentokoneilla.

ILTA-SANOMAT 18.2.

Tarinoita liikkuu, mutta karu fakta on, etteivät normaaliämpöisen ihmisen aivot kestä ilman verenkiertoa vaurioitumatta 10 minuuttia kauempaa. ... La-

saruksen tarinan selittämisessä lääketiede on voimaton, mutta varmaa on, että Lasarusta emme olisi henkiin saaneet.

MEDI-HELIN YLILÄÄKÄRI JANNE REITALA,
VANTAAN LAURI 28.1.

Olin vankka ateisti. Olin myös kommunistisen puolueen jäsen ja vihasin sekä halveksin uskovia. Vuonna 1965 sairastuin vakavasti ja tutkimuksissa ilmeni, että minulla oli suolisyytä. ... He uskoivat minun kuolleen. Ruumiini siirrettiin ruumishuoneelle ja peitettiin lakanalla. ... Aloin äkkiä lentää ylöspäin. Liitelin läpi pimeyden, kunnes näin kirkkaan valon ja paljon outoja puita, joissa oli ruusunpunaiset lehdet. ... Sitten kuulin äänen. Kristus saapui. Hän sanoi minulle: ” ... Annoin sinun sairastua, että tekisit parannuksen, mutta sinä pilkkasit minua loppuun asti. ...” Äkkiä huomasin taas olevani Barnaulin ruumishuoneella, jossa ruumiini oli. ... Kun kantajani huomasivat, että olin kyljelläni, he juoksivat ensin kauhuissaan pois, mutta tulivat hetken kuluttua takaisin ja veivät minut sairaalaan. ... Minut vietiin edelleen leikkaussaliin, haava aukaisiin, ja kirurgi totesi hämmästyneenä, että olin täysin terve. Kysyin professorilta, mitä hän ajatteli asiasta. Hän vastasi: Mitä muuta voisin ajatella, kuin että Korkein on synnyttänyt teidät uudelleen.

MYLLYKUMMUN KURSSIKESKUKSEN LENTOLEHTINEN
JÄRVENPÄÄN S-MARKETIN ILMOITUSTAUULLA 23.2.

”Tavanomainen lääketiede tarjoaa vain tilapäisen helpotuksen. Sen sijaan homeopatia on täydellinen lääketieteellinen hoitomuoto aidsia sairastaville ihmisille, erityisesti Afrikassa.” Näin kovia väitteitä esittää Dynamis School -nimisen homeopaattijärjestön tiedote. Järjestö vetää omaa aidsprojektiaan Afrikassa. Nämä väitteet tuodaan pian myös Suomeen, sillä projektista vastaava Camilla Sherr tulee Suomeen luennoimaan aiheesta Suomen homeopaattien gaalatilaisuuteen maaliskuussa. ... Dynamis Schoolin esitteessä luvataan huolettomasti homeopatian tarjoavan mitä erilaisimpiin asioihin. Tiedotteen mukaan homeopatia oli ”erittäin tehokas suuressa influenssapandemiassa 1918 ja 1800-luvun koleraepi-

demiassa”. Tiedotteen mukaan homeopatia tehoaa aidsin lisäksi myös muun muassa keltakuumeeseen, polioon ja malariaan!

AAMULEHTI 22.2.

Yli 200 ihmistä oli hakeutunut maanantaina sairaalaan myrkytysoireiden takia Irkutskissa Siperiassa. ... Viranomaiset epäilevät myrkytyksen syyksi pyhitettyä vettä, jota sairastuneet ihmiset olivat juoneet arkkienkeli Mikaelin kirkon luona ortodoksien loppiaisena viime viikon tiistaina. ... Osasta vesinäytteistä löydettiin rotavirusta. ... Venäjän ortodoksikirkko piti mahdollisena, että pyhä vesi olisi ollut pilaantunut.

HELSINGIN SANOMAT 25.1.

Haavoittuneet olivat hengellisiä asioita enemmän kiinnostuneita siitä, miten he saavat lääkintähoitoa. Toisaalta uskontoon kielteisestikin suhtautuneet miehet alkoivat sietää sanaa rintamalla.

SOTILASPAPPI RISTO PYYSALO, ILTA-SANOMAT 12.2.

Satu Ruotsalainen houkutteli minua vääntämään kättä naisten Pohjoismaiden mestarin Tarja Perälän kanssa juontamaansa Areena -tv-ohjelmaan Neloselle. ... Väänsimme vasemmalla kädellä. Minä voitin. Ruotsalainen tunnusti lyöneensä vetoa vastustajani puolesta, mutta siihen aikaan hän oli harrastanut astrologiaa vasta kolme vuotta.

MATTI-ESKO HYTÖNEN, ILTALEHTI 9.-10.1.

Irlantilainen ateistiryhmä on julkaissut nettisivuillaan joukon uskonnonvastaisia sitaatteja. Tempauksella ateistit haluavat uhmata uutta jumalanpilkkalakia, jonka nojalla voi saada jopa 25 000 euron sakkotuomion, kertoi Britannian yleisradio BBC. 25 sitaatin kokoelma sisältää lainauksia tunnetuilta kirjoittajilta kuten Mark Twainilta ja Salman Rushdilta. Mukana on myös uskonnonvastaisiksi tulkittavissa olevia sitaatteja Jeesuselta, profeetta Muhammedilta ja paavi Benedict XVI:ltä.

HELSINGIN SANOMAT 3.1.

”Mitä tää on?”

Joensuun skeptikot osallistuivat 25.3. Itä-Suomen yliopiston ylioppilaskunnan järjestämään järjestöpäivään. Joensuun kampuksen päärakennuksen aulaan esitetyt tusinan verran erilaisia opiskelija-, ihmisoi-keus-, luonnonsuojelu- ja poliittisia järjestöjä.

Skepsis oli paikalla kolmen hengen voimalla. Näytillä oli skeptistä kirjallisuutta ja Skepsiksen webbisivut. Lisäksi jaossa oli vanhoja Skeptikko-lehtiä sekä houkuttimena homeopaattista kossua.

Järjestöpäiviltä puuttuivat Skepsikselle varsin tutuiksi tulleen ”vankääjät”. Kukaan ei tuntenut avautumisen tarvetta siitä, että me olemme tyhmiä emmekä vain ymmärrä. Yhden seinähullun avohoitopotilaan lisäksi Skepsis ei tuntunut herättävän ihmisissä minkäänlaisia tunteita.

Pahinta oli monien opiskelijoiden välinpitämättömyys. ”Joku uskoo homeopatiaan? Ai.” Kaipa meidän maailmanparannuksemme tuntuu kovin vähäiseltä, kun vieressä on Amnestyn koju...

Tilaisuuden kävijämäärä jäi kokonaisuudessaan melko vaisuksi, eikä Skepsiksen pisteessäkään käynyt kuin muutama kymmenen henkeä. Skeptikkojen tunnettuus vaikutti yllättävän heikolta, moni tuntui ensi kertaa kuulevan koko yhdistyksestä. Osalle niistäkin, joille Skepsis oli nimenä tuttu, oli epäselvää, mitä yhdistys varsinaisesti tekee.

”Onks tää edes laillista?”

Homeopaattinen kossu aiheutti kolmenlaisia reaktioita: osa tajusi vitsin heti, osa epäili, että ei kai tarjolla sentään voi olla oikeaa kossua ja osa kuvitelti pullossa tosiaan olevan alkoholia. Kommentteja kuultiin laidasta laitaan: ”Tähän on pelkkää vettä.

Onks tää pelkkää vettä? Kossua? Ihan oikeesti? Onks tää edes laillista?”.

Kaikkien kanssa saatiin kuitenkin aikaan jonkinlaista keskustelua, jonka myötä Skepsiksen toiminta tuli toivottavasti hieman tutummaksi. Mutta selvästikin skeptikoilla on vielä työtä tehtävänä, jos jäseniä halutaan värvätä nuorison ja varsinkin ei-luonnontieteellisiä aineita opiskelevien keskuudesta.

Mikä auttaisi – perustammeko Skepsiksen brändinedistämiskomitean vai ostammeko mainostomistolta sopivan kampanjan?

DENIS GALKIN
VESA TENHUNEN

Homeopaattista kossua tarjosivat Skepsiksen aktiivit Tomi Vainio ja Vesa Tenhunen.

SKEPSIKSEN KEVÄTRETKI KORKEASAREEN

LAUANTAINA 8. toukokuuta

Klo 13

Kokoontuminen Karhulinna edessä.

Klo 13-14

Tutkijatohtori Heikki Helanterä
kertoo evoluutiobiologian nykytilasta
muurahaistutkijan näkökulmasta.

Klo 14-15.30

Opastettu tutustuminen eläintarhaan.

Klo 16

Keskustelua, syömistä ja juomista
ravintola Pukissa.

**Ilmoittautumiset ja
lisätiedot:**

Anna-Liisa Räihä
secretary@xskepsis.fi
09 698 1976

AFORISMEJA SKEPTIKOILLE

KOONNUT: SAMI FEIRING

SAMI FEIRING ON SKEPSIKSEN JÄSEN, AFORISTIKKO JA
SUOMEN AFORISMIYHDISTYKSEN PUHEENJOHTAJA.

Älä kiertele totuutta tai valhe piirittää sinut.

LAURI SALLINEN

Ihminen ei usko ennen kuin näkee
eikä enää näe kun uskoo.

EINO VASTARANTA

Totuutta on helppo taivutella, mutta ei se rullalla pysy.

EERO SUVILEHTO

Aatteen mies ei tarvitse silmiään näkemiseen vaan mulkoilemiseen.

RAINE MÄKINEN

Valheesta maksetaan enemmän.

Totuus on kutsumusala.

SAMI FEIRING

Kuudes aisti näyttää kieltä viidelle muulle.

SAMI FEIRING

Keskitason taikurista on vain kukonaskel
huippuluokan huijariksi.

PANU OIKOTIE

Taivaan sini silmissä.

EINO VASTARANTA

Olisi halunnut valistaa kalaa: Älä karkaa kaiken kauniin perään!

ARTO SEPPÄLÄ

Neljä silmää näkee enemmän kuin kaksi päätä ehtii tajuta.

HEIKKI MORGAN HÄMÄLÄINEN

Järki järjestää tosiasiat uuteen uskoon.

JUHA TAHKOKALLIO

Kun tieto vaihtuu uskoon, varmuus puolittuu,
mutta väittämisen voima kaksinkertaistuu.

MARKKU ENVALL

Kysymyksien tarkoitus on valo.
Vastaukset loistavat poissaolollaan.

JOHANNES OJANSUU

Nyt saavat noidat vapaasti kaupata palveluksiaan,
ennen heidät ymmärrettiin polttaa.

RAIMO KOIVISTOINEN

Kuvittelevat pääsevänsä eteenpäin
antamalla vetää itseään nenästä.

SAMI FEIRING

”Tieteellinen” ja ”epätieteellinen” tulisi aina varustaa
paikkakunnalla ja vuosiluvulla.

MARKKU ENVALL

Teologi, sinun tietosi maailman synnystä on yhtä
perusteellinen kuin geologin oppi syntien sovitukselta.

PANU OIKOTIE

Silmänkääntäjä kääntää taskusi.

JOUNI J. SÄRKIJÄRVI

Järjen valo on siitä erikoinen,
ettei se synnytä varjoja, vaan poistaa niitä.

MAURI LAVONEN

”Jos sairastun, makaan kuin koira ojassa ja odotan että parannun.”
Antroposofi katsoo meitä kuin odottaen aplodeja, mutta me tiedämme,
että osakesalkkuaan hän ei jättäisi homeopaatin käsiin.

JARKKO LAINE

SELVÄNÄKÖ

KUVA 1

KUVA 2

Teosofia.net sivustolla sanotaan: "Maailmassa on periaatteessa kahdenlaisia selvänäkijöitä. On olemassa selvänäkijöitä, joita kutsutaan reaktiivisiksi tai negatiivistyyppisiksi selvänäkijöiksi ja jotka käyttävät havaintomekanisminaansa pääasiassa solar plexusta ja sympaattista hermojärjestelmää. ... Toisen tyyppiset selvänäkijät käyttävät toisenlaista mekanismia, joka liittyy aivo-selkäydinjärjestelmään. Mikäli kyky on hyvin hallittu ja yhdistetty jokapäiväiseen elämään, eivät tämäntyyppiset selvänäkijät ylipäänsäkään tarvitse erityisiä olosuhteita." Phoebe D. Bendit / www.teosofia.net

Maailmassa on myös selvänäkijöitä, jotka eivät kuulu edellä mainittuihin ryhmiin. Kolmas ryhmä on niin sanotut "vedättäjät". Tällä kerralla opetellemme selvänäön mestariksi ilman solar plexuksen tai sympaattisen hermojärjestelmän apua. Tarvitsemme vain tavallisen korttipakan ja hyväuskoisen katsojan.

Temppu...

Psyykikko kertoo osaavansa ennustaa ihmisen valintoja ja tulevia tapahtumia. Demonstroidakseen kykyjään hän pyytää katsojaa sekoittamaan korttipakan. Psyykikko sekoittaa kortit vielä itse. Seuraavaksi psyykikko kirjoittaa lapulle jotain, taittelee sen ja pyytää katsojaa laittamaan lapun taskuunsa katsomatta sitä.

Psyykikko pyytää katsojaa valitsemaan luvun yhdestä viiteentoista. Katsoja valitsee haluamansa luvun, esimerkiksi yksitoista. Psyykikko pyytää katsojaa jakamaan valitsemansa luvun verran kortteja pöydälle, ensin itse demonstroiden jakoa.

Katsoja jakaa kortit pöydälle, selkäpuoli ylöspäin. Psyykikko pyytää katsojaa kääntämään ympäri yhdennentoista kortin. Kortti on risti kuningas. Psyykikko pyytää katsojaa ottamaan esiin taskuunsa olevan lapun. Lapussa lukee: "Tulet valitsemaan RISTI KUNINKAANI!" Sekä katsojan valitsema numero että kortti voivat olla mikä tahansa.

Tällä kerralla opettelemme selvänäön mestariksi ilman solar plexuksen tai sympaattisen hermojärjestelmän apua.

KUVA 3

KUVA 4

... ja miten se tehdään

Kun olet sekoittanut kortit, kurkkaa huomaamattomasti päällimmäinen kortti (kuva 1). Laita pakka pöydälle, kirjoita kortin arvo paperille (kuva 2), taittele paperi ja pyydä katsojaa laittamaan se taskuunsa. Kysy katsojalta mikä tahansa numero yhden ja viidentoista väliltä. Tosiasiassa luku voisi olla väliltä 1-52 (olettaen että kaikki kortit ovat pakassa tallella), mutta suhteellisen lyhyt luku on helppo ja nopea tempun kannalta.

Katsojan valittua luvun demonstroit, mitä hänen tulee tehdä. Jaat katsojan valitseman luvun verran kortteja pöydälle, jolloin päällimmäinen kortti jää tämän pinon alimmaiseksi (kuva 3).

Aseta seuraavaksi tämä pino takaisin pakan päälle, jolloin haluttu kortti on valmiina oikealla kohdallaan! Seuraavaksi katsoja tekee kuten näytit: hän jakaa aiemmin sanomansa luvun verran kortteja pöydälle, ja kas, katsojan luvun kohdalla on haluttu kortti. Tämän jälkeen pyydät katsojaa otta-

maan lapun taskustaan ja lukemaan sen. Ennustus täsmää korttiin!

Demonstroidessasi korttien jakamista sinun tulee näyttää siltä kuin vain ohjeistaisit katsojaa. Jos päällimmäisen kortin kurkkaaminen tuntuu liian vaikealta, voit myös valita kortin etukäteen ja laittaa sen pakan päällimmäiseksi. Pakkaa ei tietenkään voi tällä metodilla katsoja sekoittaa.

Tempun metodi on yksinkertainen, mutta oikein tehtynä tulet yllättymään sen tehosta.

Selvänäkemisiin!

JOSE AHONEN
TAIKUUTTA.COM

Huijaus-ufojen matkaan lähettäminen dokumentoitiin huolellisesti ja pian myös tiedotusvälineet innostuivat taivaalla leijuvista heliumpalloista ja soihduista.

Näin teimme Morristownin ufo-huijauksen

Oletko koskaan nähnyt Neitsyt Marian kasvoja paahtoleivässäsi? Entä saatanaa savupilvessä? Tai isoalkaa juoksemassa metsässä? Avaruusolentojen alusta taivaalla? Ei ole vaikeaa löytää ihmisiä, jotka vastaavat ällistyttävästi ”kyllä” johonkin näistä – tai kaikkiin neljään – kysymykseen. Ihmiset ovat luonnostaan asiantuntijoita kuvioiden löytämisessä, olkoon niitä olemassa tai ei. Ufot ovat yleisimpien taivaalta löydettävien kuvioiden joukossa.

Voit luulla, että ufoja näkevät vain takatukkaa kasvattavat, nuuskaa jauhavat tompelit, joiden suurin toive on päästä Jerry Springer Show’hun, mutta itse asiassa tohtorit, lakimiehet ja jopa lentäjät raportoivat nähneensä lentäviä lautasia, lentäviä kolmioita ja kaikenlaisia tunnistamattomia muotoja. Näin myös jopa väkirikkaan New Jersey’n lähiön taivailla.

Vuonna 2008 marraskuussa löysimme itsemme istumassa iltaa ja keskustelemassa pseudotietees-tä ja sen moniin eri muotoihin uskovista ihmismas-soista. Meitä on aina kiinnostanut, miksi ihmisiä huijataan niin helposti järjenvastaisella taikauskolla

kuten meedioiden kyvyillä, avaruusolentojen kaap-pauksilla ja muilla asioilla. Olimme ymmällämme. Miten niin moni ihminen voi vielä tämän tieteen aikakauden aikana uskoa dogmaan, joka on yhtä naurettava kuin ajatus vanhasta ylipainoisesta mie-hestä toimittamassa lahjoja kaikille maapallon lap-sille yhden illan aikana?

Kuten melkein kaikki muutkin ihmiset, mekin olim-me aina kuulleet kouluja vältäneestä maanviljelijäs-tä, joka havaitsi avaruusaluksen leijailmassa latonsa yllä. Ihmettelimme löytyisikö sama määrä helppous-koisuutta New Jersey’n Hanover-kaupungin parem-min koulutetuista lähiöistä ja niiden ympäristöstä.

Tarkoitus kyseenalaistaa ufo-ammattilaiset

Nykyinen ufoilmiö alkoi 1947, kun lentäjä nimeltään Kenneth Arnold havaitsi ilmassa esineitä, joita hän kuvaili ”puolikuun muotoisiksi,” lisäten niiden ”liikkuneen kuin lautanen, jos se pomppisi veden päällä.” Myöhemmin häntä lainattiin väärin Associated Press -toimittajan toimesta. Kenneth olisikin nähnyt ”lentäviä lautasia”. Myöhemmin tehtiin korjaus: ”He sanoivat minun sanoneen, että ne olivat lautasmaisia. Sanoin niiden lentäneen kuin lautanen.” Korjauksesta huolimatta lentävä lautanen -villitys sai alkunsa.

Nyt, yli 60 vuotta myöhemmin, huolimatta ole-mattomista todisteista, ufo-myytti elää edelleen vahvana. Sitä pitävät yllä kaapelikanavien ohjelmis-sa esiintyvät ufo-ekspertit, jotka väittävät olevansa aiheen auktoriteetteja; aiheen, joka on samalla ta-solla astrologian ja kämmenten lukemisen kanssa. Nämä puoskarit tekevät uraa ylläpitämällä satuja avaruusolennoista ja hyväksikäyttämällä herkkäus-

koisia ihmisiä, jotka haluavat hyvän salaliittoteori-an, johon uskoa.

Tämä mielessämme lähdimme suorittamaan tehtävää. Me auttaisimme ihmisiä ajattelemaan ra-tionaalisesti ja kyseenalaistamaan niin sanotut ufo-ammattilaiset. Aivoriihessä pohdimme, että ihmis-ten huijaamiseksi pitäisi taivaalle ilmestyä tekaistu avaruusalus, jotta puoskarit saataisiin ryömimään esiin ja väittelemään aiheesta. Sitten paljastaisim-me ilmiön vain pilaksi. Kaikki ymmärtäisivät, ufo-tutkijoiden ohella, kuinka epäluotettavia silminnä-kijähavainnot ovat.

Haudoimme ideaa soihtujen sitomisesta helium-palloihin ja niiden vapauttamisesta läheisellä niityllä – avoimella ja eristäytyneellä metsien ympäröimällä alueella. Siellä meillä olisi rauhaa suorittaa ilmapal-lojen valmistelut ilman, että juonemme paljastuisi.

Alusta lähtien päätimme dokumentoida kaikki projektin vaiheet, mukaan lukien soihtujen ja pal-lojen yhdistämisen, laukaisun taivaalle, ja ”ufojen” saaman mediareaktion. Dokumenttien kuvaaminen

oli erityisen tärkeää, jotta salaliittoteoreetikot eivät voisi väittää meidän olevan osa salailuhyityksiä, kun paljastaisimme pilanteon.

Maanlaajuinen mediahuomio

Tammikuun 5. vuonna 2009 lähdimme Morris Plainsin ja Hanoverin rajalla olevaa metsää kohti. Kannoimme mukamme yhtä heliumsäiliötä, viittä ilmapalloa, viittä soihtua, onkisiimaa, eristysteippiä ja videokameraa. Täytettyämme yhden ilmapallon heliumilla sidoimme siihen 1,5 metrin pituisella siimalla yhden soihdun. Kiinnitykset teimme teipillä. Kun kaikki viisi ilmapalloa olivat valmiina lähtöön (ja sormet paleltumisen partaalla), iskimme viisitoista minuuttia kestävät soihdut palamaan ja vapautimme ne taivaalle viidentoista sekunnin välein toisistaan. Kuvasimme "ufojen" nousun, sitten kävelimme metsän läpi autollemme. Pila oli käynnissä.

Seuraavien päivien aikana tiedotusvälineet käsittelevät tapausta laajasti. Niin paikalliset kuin maanlaajuiset uutiskanavat näyttivät New Jerseyyn yläpuolella olevaa ufoa. Paikallinen sanomalehti otti kaiken irti tapahtumasta. He haastattelivat lääkäreitä, joka sanoi salaperäisten valojen liikkuneen vastatuuleen, ja lainasivat toista miestä, jonka mielestä esine ei näyttänyt ihmisen tekemältä.

Eniten toimittajat vierailivat Hurleyn perheen luona. Paul Hurley, lentäjä, ja hänen perheensä esiintyivät melkein kaikilla merkittävillä uutiskanavilla, joissa he kuvailivat taivaalla näkemiään utoja valoja. "Morristownin ufosta" tuli kaupungin puheenaihe.

Teimme vielä neljä muuta valoperformanssia, kaikilla saimme median huomion. Jokainen salaliittosivusto ja radio-ohjelma mainitsivat ne. Lisäsimme pököä pesään vieraillemalla News 12 New Jersey-kanavalla Jeff Rense Programin salaliittoihin uskovassa radio-ohjelmassa, ja Mufonin juontamassa ufo-kokouksessa Illinoisissa. Me jopa annoimme heille omia videokuviamme valoista.

Tärkeitä kysymyksiä

Pisteenä iin päälle suosittu History Channelin ohjelma UFO Hunters esitteli pääaiheenaan Morris-

townin ufoja. Bill Birnes, ohjelman johtava tutkija ja UFO Magazinen julkaisija, julisti varmana, ettei Morristownin ufo voinut olla tehty soihuista tai kiinalaisista lyhdyistä. Birnes, joka on kirjoittanut ja toimittanut yli 25 kirjaa ja sanakirjaa ihmisen käyttäytymistieteestä, rikollisuudesta, ajankohtaisista asioista, historiasta, psykologiasta, taloudesta, tietojen käsittelystä ja paranormaaleista ilmiöistä, ja joka on The Day After Roswell -kirjan (josta tehtiin dokumenttielokuva History Channelille) kanssakirjoittaja, ei varmasti voisi antaa itsensä mennä pari-kymppisten valmistamaan ansaan.

Kyllä antoi.

Tapahtuneen takia täytyy esittää tärkeä kysymys: ovatko ufo-tutkijat vain puoskareita, jotka haluavat tienata helpot rahat ihmisten herkkäuskosuudella vai ovatko he pelottelijoita, jotka käyttävät huonoa tiedettä tukeakseen mielipiteitään avaruusolentojen vakituisista vierailuista planeetallamme? Ovatko nämä ihmiset omien, suurilla kaapelikanavilla esitettyjen ohjelmiensa arvoisia?

Jos arvostettua ufo-tutkijaa voi näin helposti manipuloida ja hän voi olla täysin väärässä yhdessä ufo-tapauksessa, niin onko mahdollista, että hän on väärässä useimmissa (tai kaikissa) tapauksissa? Uskovatko televisiokanavat tätä hölynpölyä, vai kalastavatko ne niiden avulla katsojalukuja? Mitä voimme suhtautua vakavasti kanavaan, joka esittäytyy rehellisenä ja asiallisena, kun eräs heidän suosituimmasta ohjelmastaan keskittyy soihtujen ja onkisiimojen takaa-ajoon?

Me saimme aikaan ainekset, jotka jokaisella täydellisellä ufo-tapauksella on: mahtavaa videota ja kuvia, "luotettavia" silminnäkijöitä (lääkäreitä ja lentäjiä); ammattimaiset tutkijat vakuuttuivat siitä, että he olivat todistaneet jotain hämmästyttävää.

Kyseenaistaako tämä muiden ufo-tapausten pätevyys? Meidän mielestämme vastaus on kyllä.

CHRIS RUSSON JA JOE RUDY

LÄHDE: WWW.SKEPTIC.COM/ESKEPTIC/09-04-01

KÄÄNNÖS: JUHA LEINIVAARA

SKEPSIKSEN SUURI OLUTILTA, OSA II

Joensuun alueen skeptikoiden tapaamiset jatkuvat. Seuraavan kerran kokoonnutaan ravintola

Palaveriin torstaina **29.4.2010 klo 18.**

Kommentti edellisestä tapaamisesta:

“Oma kokemukseni Skepsiksen olutiltasta oli hyvin positiivinen. Tulin itse tunnin myöhässä ja odotin paikalle ehkä neljää henkilöä maksimissaan. Kun lopulta paikalle saapuikin yksitoista henkilöä ja saatiin pitkä pöytä täyteen, tuntui hienolta, että Joensuustakin löytyy niinkin paljon aktiivisia skeptikoita.

Ikävä kyllä ehdotukseni suorasta toiminnasta kuten iskuista homeopaattisten aineiden myyjiä ja muita vastaavia tahoja kohtaan hylättiin. Sehän nyt oli vain ihmisten huumorintajun koettelua. Oli hauska nähdä, että skeptikot karsastavat suoraa anarkista toimintaa, mutta omaavat silti huumorintajun.”

Tomppa

PUB & RESTAURANT PALAVERI

Siltakatu 4, 80100 Joensuu

Lisätietoja:

Vesa Tenhunen
vesa.tenhunen@skepsis.fi
013 - 123 254

Denis Galkin:
denis.galkin@skepsis.fi
040 - 7697 403

Aina sattuu ja tapahtuu

Skepsis ry:n toimintakertomus vuodelta 2009 kertoo, että yhdistys on yhä voimissaan.

Yhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 4.3. ja syyskokous 4.11. Tieteiden talolla. Virpi Kalakoski ja Veikko Joutsenlahti erosivat hallituksesta kiireidensä vuoksi. Heidän tilalleen vuoden 2010 hallitukseen valittiin Tiina Raevaara ja Heikki Nevala. Hallitus kokoontui toimikaudella 1.1.2009 - 31.12.2009 kymmenen kertaa.

Tieteelliseen neuvottelukuntaan kuului 16 eri tieteenalojen edustajaa. Puheenjohtajana toimi professori Jukka Maalampi. Yleisen historian dosentti Tapani Hietaniemi kuoli yllättäen 3.10.2009.

Yhdistyksen talous perustui edelleen jäsenmaksuihin. Suurimman osan menoista muodosti Skeptikko-lehden julkaisu. Lehti ilmestyi viisi kertaa. Painosmäärä oli noin 1800 kpl, paitsi nuorisonumerossa 2/2009, joka lähetettiin normaalien tilaajien lisäksi 500:lle koululle Suomessa, useimmille jopa kahtena kappaleena – toinen osoitettiin ET-opettajalle.

Yhdistyksen jäsenmaksu oli 25 euroa ja nuorisojäsenmaksu alle 24-vuotiailta 12,50 euroa. Skeptikko-lehden tilausmaksu oli 25 euroa. Maksut pysyivät samoina vuonna 2010.

Skepsis sai Opetusministeriöltä 4000 euroa kulttuurilehtitukea.

Jäsenmaksuja maksamatta

Yhdistyksen jäsenten määrä pysyi noin 1300:ssa. Uusia jäsenhakemuksia tuli 212, mutta vain 165 maksoi jäsenmaksun. Myös vanhoista jäsenistä osa jätti maksamatta. Naisten osuus jäsenistöstä oli edelleen alle 16 %.

Skepsis osallistui Helsingissä tammikuussa Tieteiden yöhön. Yleisötilaisuuksia järjestettiin 8. Esiintyjinä olivat Tapio Puolimatka, Olli Erjanti, Ilpo V. Salmi (kaksi kertaa), Massimo Polidoro, Martin Vällik, Jaakko Närvä ja Jose Ahonen.

Tampereella lokakuussa mentalisti Pete Poskiparta esiintyi Vanhassa kirjastossa täydelle salille.

Oulussa tammikuussa Kalervo Kangas piti esitelmän Oulun lyseon lukiossa filosofian kurssilla. Ilpo V. Salmi esitelmöi helmikuussa. Syyskuussa Juha Vuorio piti kaksi esitelmää Karjasillan lukiossa ET:n ja filosofian kurssilaisille. Kesäkuussa Skepsiksellä oli oma standi Yöttömän yön kirjamesuilla. Kokoontumiset ravintola Hemingwayssä Rotuaarila jatkuivat.

Turussa Ilpo V. Salmi esitelmöi maaliskuussa kahdesti. Puheenjohtaja Pertti Lainetta haastateltiin maaliskuussa Ilta-Sanomissa aiheesta

Olli Erjanti luennoi selkounista maaliskuussa Tieteiden talolla.

Tuomas Enbuske haastatteli Risto K. Järvistä TV1:n ohjelmassaan joulukuussa.

"Liittykö Tanssii tähtien kanssa -ohjelmaan ki-rous" ja Tekniikka ja Talous -lehdessä otsikolla "Skepsis epäilee uskomushoitoja". Lainetta haastateltiin myös Hammaslääkärilehden numerossa 2009/6 otsikolla "Skepsis purkaa ylikuonnollisuudet tieteeksi". Marraskuussa häntä haastateltiin YLE:n Radio Porissa ja samana päivänä 13. perjantaina hän oli vieraana YLE:n Puhe-kanavalla ohjelmassa "Valoa aamussa". Lokakuussa Pertti Laine osallistui tiedekustantajien opintomatkalle Frankfurtiin.

Toni Heikkinen edusti Skepsistä Galilei-symposiumissa Helsingin matematiikkalukiossa marraskuussa. Yhdistyksellä oli oma pöytä ja jaossa Skeptikon tuore mentalistinumero ja myös vanhempia numeroita. Ilpo V. Salmi osallistui huhtikuussa ufo-aiheiseen keskusteluun tiedekeskus Heurekaassa sekä syyskuussa Rajatiedon keskuksessa järjestettyyn keskusteluun ufo-ilmiöistä. Turun Sanomissa oli maaliskuussa pitkä Heikki Kujanpään Skepsistä ja skeptikoita yleensä koskeva haastattelu. Risto K. Järvinen oli joulukuussa haastateltavana YLE TV1:n salaliittoja koskevassa ohjelmassa "Epäkorrektia, Tuomas Enbuske".

Skepsiksen bingoillat peruttu

Patentti- ja rekisterihallitus vahvisti kevätkokouksen ehdottaman yhdistyksen sääntöjen pykälän 2 muutoksen kahden sanan lisäyksellä. Kokouksen ehdottama teksti kuului: Yhdistyksen tarkoitus on: ... järjestää kokouksia ja tilaisuuksia... PRH:n mukaan Skepsis ei ilmeisesti saa järjestää mitä tahansa tilaisuuksia, sillä tarkennettu pykälä kuuluu nykyään näin: ... järjestää kokouksia ja keskustelu- ja luentotilaisuuksia...

Yhdistyksen 10 000 euron haaste oli edelleen voimassa. Yhdistys esitesti yhden ajatustenlukkijan Tieteiden talolla syksyllä – tulos ei oikeuttanut häntä saamaan haastesummaa. Vuoden 2009 Huuhaa-palkinto myönnettiin Rokotusinfo ry:lle yksipuolisen ja näennäiskriittisen rokotetiedon leviittämisestä. Yllätyksekseen yhdistys sai palkinnon julkistamisen jälkeen kuulla, että Australian ja Hollannin skeptikoiden yhdistykset olivat antaneet vastaavan palkinnon samanlaisille yhdistyksille. Sokrates-palkinto päätettiin tästä lähtien jakaa huhtikuussa. Skepsiksen MySpacea ja Facebookia hoitivat Otto J. Mäkelä ja Jussi K. Niemelä.

Etninen nepotismi ja etniset konfliktit

”Etnisiä konflikteja ja väkivaltaisuuksia esiintyy jatkuvasti ympäri maailmaa. Miksi? Onko jokaisella konfliktilla jokin paikallisiin olosuhteisiin tai kulttuuritekijöihin liittyvä selitys vai olisiko kaikilla konflikteilla jokin yhteinen selitys?” Näin kysyi emeritus professori Tatu Vanhanen Pohjois-Suomen skeptikoiden tilaisuudessa Oulun pääkirjastossa helmikuussa.

Useimmat tutkijat ovat Vanhasen mukaan etsineet selitystä etnisille konflikteille erilaisista kulttuuritekijöistä kuten diskriminaatiosta, uskonnollisista ja kielellisistä eroista, taloudellisesta tai poliittisesta eriarvoisuudesta, maantieteellisistä tekijöistä tai historiallisista perinteistä.

Pierre L. van den Berghe (1981) viittasi ensimmäisenä sosiaalibiologiseen nepotismin selitykseen ja argumentoi, että etniset tunteet ovat kehittyneet nepotismista, mikä tarkoittaa taipumusta sukulaisten suosimiseen.

Vanhasen tutkimuksessa hänen keskeinen taroituksensa oli testata empiirisellä aineistolla etnisen nepotismin selitysvoimaa. Tutkimuksessa etnisellä nepotismilla tarkoitetaan, että kaikki etniset ryhmät ovat laajentuneita sukulaisryhmiä, joiden jäsenillä on ihmisluontoon perustuva taipumus suosia sukulaisiaan ja liittoutua konfliktitilanteissa heidän kanssaan joitakin toisia etnisiä ryhmiä vastaan.

Tutkimuksen hypoteesi on, että väestön etnisen heterogeenisuuden ja etnisten konfliktien laajuuden ja vakavuuden välillä täytyy olla positiivinen korrelaatio. Keskeinen hypoteesi on: Mitä syvemmin jonkin maan väestö on etnisesti jakautunutta

sitä enemmän etukonfliktit kanavoituvat etnisten jakautumien mukaan.

Mahdotonta mitata täsmällisesti

Etnistä nepotismia on Vanhasen mukaan mahdotonta mitata täsmällisesti. Hänen käyttämänsä mittarit ovat vain likimääräisiä vastineita teoreettiselle käsitteelle.

Keskeisenä etnisen nepotismin mittarina Vanhanen käyttää väestön etnisen heterogeenisuuden indeksiä. Se perustuu tilastollisiin tietoihin suurimman ja merkittävimmän etnisen ryhmän prosenttiosuudesta maan koko väestöstä. Tuon prosenttiosuuden käänteisluku osoittaa väestön etnisen heterogeenisuuden asteen. Suurin etninen ryhmä voi olla rotuun, kansallisuuteen, kieleen, heimoon tai uskontoon perustuva ryhmä.

Toisena etnisen nepotismin mittarina Vanhanen käyttää etnisten vähemmistöryhmien alueellisen keskittymisen astetta. Se perustuu Monica Duffy Toftin (2003) olettamukseen, että etnisten väkivaltaisuuksien puhkeaminen on sitä todennäköisempää mitä enemmän etniset vähemmistöryhmät ovat alueellisesti keskittyneitä.

Tatu Vanhasen mukaan etniset jakautumat yhteiskuntien sisällä ovat maailmanlaajuisen muuttoliikkeen vaikutuksesta pikemminkin kasvaneet kuin vähentyneet, mikä on lisännyt etnisten konfliktien laajuutta ja merkitystä.

Evoluution tuottama käyttäytymistaipumus

Vanhasen tutkimustulokset osoittavat, että etnisen nepotismin mittarit selittävät valtaosan etnisen väkivallan maailmanlaajuisesta vaihtelusta. Etnisen heterogeenisuuden astetta voi pitää kausaalisenä tekijänä tässä riippuvuussuhteessa, koska etniset jakautumat ovat syntyneet kauan ennen nykyisiä etnisiä väkivaltaisuuksia ja taipumuksemme etniseen nepotismiin vielä aikaisemmin.

Etninen nepotismi on evoluution tuottama käyttäytymistaipumus, mikä on yhteinen kaikille ihmispopulaatioille rodusta, kulttuurista ja maantieteellisestä sijainnista riippumatta. Sen häviäminen tai merkittävä heikentyminen ei ole luultavaa, koska se on ankkuroitunut geneettiseen ihmisluontoon.

Etnisen nepotismin mittareiden ja etnisten konfliktien välinen riippuvuus on niin vahva, että on perusteltua otaksua etnisten konfliktien jatkuvan kaikissa etnisesti jakautuneissa yhteiskunnissa, mutta niiden ei aina tarvitse johtaa väkivaltaisiin yhteenottoihin.

Ainoa tehokas keino etnisten konfliktien poistamiseen olisi etnisten ryhmien biologinen yhteensulautuminen, jolloin etniset jakautumat häviäisivät,

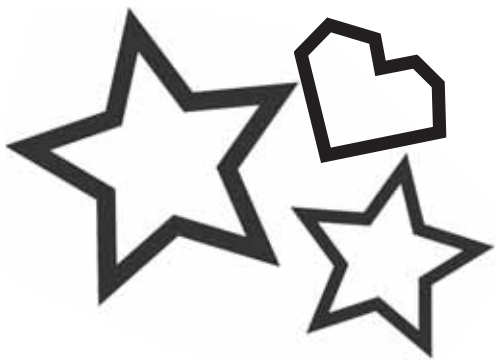
mutta tämä on äärimmäisen hidas prosessi.

Vanhasen mukaan on vaikea löytää yhtään etnisesti jakautunutta monikulttuurista yhteiskuntaa, jossa ei olisi syntynyt etnisiä konflikteja. Meidän olisi hyvä ymmärtää, että ihmiskunnan etninen diversity johtaa sekä kansainvälisiin että yhteiskuntien sisäisiin etnisiin konflikteihin. Meidän on vain opittava elämään niiden kanssa kuvittelematta että ne ovat tilapäisiä, kulttuurista johtuvia ja helposti hyvällä tahdolla poistettavissa olevia ilmiöitä.

TATU VANHASSEN LUENTO KOKONAISUUDESSAAN:
WWW.SKEPSISOULU.COM/KUVAT/ETNINEN_NEPOTISMI_2010_02_25.PDF

A high-contrast black and white photograph. In the foreground, a person is silhouetted against a bright light source, wearing a headpiece with several sharp, upward-pointing spikes. To their left, a woman is also silhouetted, holding and playing an electric guitar. The background is a plain wall with a light switch and a horizontal object, possibly a shelf or a light fixture, visible. The overall mood is dramatic and mysterious.

**RAKASTUVATKO
NAISET
RENTTUIHIN?**

”Rakkaus on sokea – tai sitten se vain ei kestä katsoa.”

Lukuisia kertoja olen kuullut kysymyksen ”miksi naiset rakastuvat renttuihin”. Viimeksi kun olin rakkausaiheisessa keskustelutilaisuudessa, peräti kolme naisenkilöä oli esittänyt paperille sanatarkasti juuri tämän kysymyksen.

Aloitetaan ilmiön pohtiminen laulusta, joka epäilemättä osaltaan on innoittanut tämänsuuntaisiin tuntemuksiin. Juliet Jonesin sydän -yhtye julkaisi vuonna 1988 kenties suosituimman kappaleensa ”Miksi naiset aina rakastuvat renttuihin?”. Laulussa kysytään, miksi naisilla on taipumus rakastua ”pitkätukkahulttioihin, petollisiin kulkureihin, pilvilinnan rakentajiin ja unelmoiviin työnvieroksuihin”.

Mieslaulaja toteaa valittavalla äänellä myös, että naismaailmassa pärjäämiseen ei auta omaisuus ja että sukupuuhun vetoaminenkin on turhaa. Laulun mukaan tehotonta on myös korkeakoulutus, eikä siisteydestäkään kuulemma ole apua. Lopulta ilmoille lausutaan huoli siitä, ”kuinka meidän kunnan miesten käy”.

On vaikea sanoa, kuinka tosissaan laulu on kirjoitettu. Lausutaanko siinä ääneen rokkarin omia ajatuksia vai onko kyse mielikuvitus henkilön tuntemuksista? Mikäli tarkoitus on kuvata rokkarin ajatuksia, sanat vaikuttavat parodialta. Muusikothan ovat perinteisesti olleet tai ainakin heidät on nähty juuri näinä epäsiisteinä työnvieroksujina. Tuskin he itsekään kokevat olevansa laulun kunnan miehiä?

Toisaalta, mikäli laulussa kuvataan sisäsiistin ja hellyydenkipeän virkamiehen tunnelmia, herää kysymys, miksi ihmeessä rokkarit ilkkuisivat näil-

le naisasioissa oletettavasti saamattomille kunnan miehille. Veikkaan, että muusikkomme sittenkin kokivat, että he itse eivät saaneet kaipaamaansa menestystä naismaailmassa.

Kuulemani mukaan miesrokkareiden kysyntää onkin suuresti liioiteltu: kumppaneita ei ole paljon ja mikäli heitä on, he eivät ole kovin laadukkaita. Myytti miesrokkareiden ympärillä pyörivistä mimmeistä saattaa perustua muutamaan maailmanmaineen saavuttaneeseen urooseen.

Kaikille naisille ei riitä hyväluontoista miljonääriä

Vakavasti ottaen, olipa laulun tausta mikä tahansa, sen perusteella on turha etsiä vastausta renttuongelmaan. Bändin kokoonpanokaan ei paljasta mitään: muusikonplanttujen ohella bändissä soitti muun muassa nykyinen psykiatrian ylilääkäri eli taatusti hyvätuloinen ja korkeasti koulutettu kunnan mies. Ja mikä olennaisinta, laulun sanoma vetoaa lähinnä naisiin, ei niinkään sinkkumiehiin.

Lisäksi jos katsotaan, millaiset miehet nykypäivänä perustavat perheitä ja saavat lapsia, koko renttuongelma vaikuttaa teennäiseltä. Keskimääräistä koulutetummat pääsevät parisuhteisiin ja saavat jälkeläisiä. Väestöliiton tutkija Anna Rotkirch esittelee Vauva-lehdessä (12/09) koulutusta ja perheellisyttä selvittävää diagrammia: ”Mitä kehnompia koulutus miehellä on sitä todennäköisemmin hän on lapseton, ja mitä korkeampi sitä todennäköisemmin hän on suurperheellinen.”

Nykypäivänä rakkaus on yksi olennaisimpia kri-

teerejä perheen muodostamiselle eli kyse ei suinkaan ole rakkaudettomista järkiliitoista. Vastausta kannattaakin hakea siitä tosiseikasta, että pariutumismarkkinoilla käydään ankaraa kilpailua. Kaikille naisille ei yksinkertaisesti riitä komeaa, aatelistä ja hyväluontoista miljonääriä. Tavallisten kuolevaisien pitää tehdä myönnytyksiä vaatimustensa suhteen. Eli jos kriteerit ovat liian korkealla, jää taatusti ilman heilaa.

Peruskouluikäisinä kaikki tytöt saattavat olla ihastuneita luokan komeimpaan poikaan (ja pojat kauneimpaan tyttöön), mutta kokemusten karttuessa yksilöt ikään kuin kantapään kautta löytävät oman tasonsa pariutumismarkkinoilla. Olennaista tilanteessa on se, että emme ole – emme voi olla – sellaisten naisten jälkeläisiä, jotka jäivät haaveilemaan herra täydellisestä. Voidaan jopa sanoa, että tämä on yksi rakkauden tehtävistä. Rakastunut pystyy katsomaan läpi sormiensa pieniä puutteita kumppaniehdokkaassa. Rakkaus on sokea – tai sitten se vain ei kestä katsoa.

Tiedetään myös, että samankaltaisilla henkilöillä on taipumus pariutua. Asiaa on tutkittu muun muassa iän, pituuden, uskonnon, sosioekonomisen aseman, epäsosiaalisen käyttäytymisen, älykkyyden, kansallisuuden, etnisen taustan, koulutuksen, asenteiden ja monien muiden muuttujien osalta, ja taipumus valita – tai saada – itsensä kaltaisia kumppaneita on niin vallitseva, että on melkein pä perusteltua puhua narsismista. Tutkimusten mukaan edes suuret murrokset Kiinan lähihistoriassa – kansantasavallan muodostuminen, kulttuurivallankumous tai viimeaikaiset taloudelliset uudistukset – eivät poistaneet sieltä samankaltaisten pariutumista.

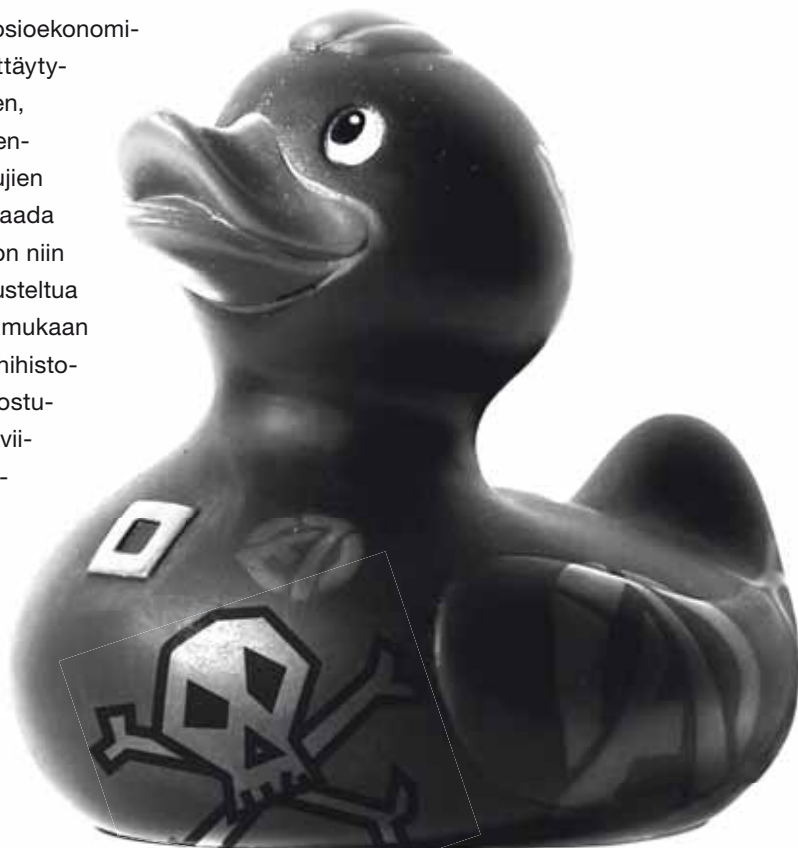
Ilmiö on havaittu jopa lemmikinvalinnassa: omistajan ja lemmikin ”kasvot” ovat samankaltaisempia kuin jos ”pariutuminen” olisi ollut sattumanvaraista. Sukupuoli

onkin ainoita vastakkaisia asioita, mitä kumppanilta yleisesti vaaditaan. (Tosin on huomattava, että tiettyjen persoonallisuuspiirteiden osalta parinvallinta näyttää olevan pitkälti sattumanvaraista.)

Renttu rakastuu renttuun

Samankaltaisten pariutuminen ei toki välttämättä tarkoita sitä, että ihmiseltä löytyisi suoraviivainen mieltymys itsensä kaltaisiin kumppaniehdokkaisiin. Kyse voi olla myös siitä, että ihmisenkaltaisella lajilla, jolla molemmat sukupuolet ovat valikoivia, on mahdollista saada vain saman markkina-arvon omaava kumppani. Koska markkina-arvon määrittäviä laatukriteereitä on vähän, pareilla on tapana olla yhtä viehättäviä ja muistuttaa toisiaan.

Yhtä kaikki, meillä on tapana pariutua samankaltaisten kanssa: renttu rakastuu renttuun. Näin koko kysymys kolahtaa kysyvän naisen omaan nilkkaan. Vastauksessa kannattaisikin kenties pohtia, saamme meko markkinoilla ansaitsemamme kumppanin vai ovatko markkinat, tässä tapauksessa naisten mieltymykset, jostakin syystä vääristyneet.

Mikäli markkinat tai mieltymykset ovat vääristyneet, kyse lienee pitkälti naisten ja miesten välisestä eroista seksuaalisuudessa. Nämä erot johtuvat lähinnä siitä, että naisäkkäillä naaras satsaa enemmän jälkeläisiin: vain naaras tulee raskaaksi, synnyttää ja imettää. Kautta eläinkunnan se sukupuoli, joka investoi pentuihin enemmän, on kumppanin suhteen valikoivampi ja vaativampi.

Ihmisnaaraan tapauksessa laatuvaatimukset kohdistuvat useimmiten ominaisuuksiin, joista olisi apua lastenhoidon vaikeassa tehtävässä. Tilanne on naaraan kannalta ongelmallinen, sillä koiraalla on aina mahdollisuus siittämisen jälkeen haihtua paikalta vähin äänin. Tämä on ollut vallitseva tilanne läpi ihmisen esihistorian, ja siihen tuntemuksemme ovat sopeutuneet. Naisen näkökulmasta suurin renttu onkin perinteinen livistäjä, ”paskiainen, joka seksin jälkeen ei koskaan soittanut”. Renttuuskin on katsojan silmässä. Miesten rooli parisuhteessa ei tietenkään ole vain materiaalistien resurssien tuominen. Sitoutuminen sellaisenaan on tärkeä tekijä, jota miehet tarjoavat naiselle seksiä vastaan – ja sitä naiset siis usein odottavat. Lähestulkoon kautta historian miesten mahdollisuudet säännölliseen seksiin tulivat vasta avioliiton myötä; seksiä saadakseen oli mentävä naimisiin. Vanhan sanonnan mukaan: jos mies saa maidon ilmaiseksi, hän ei ole halukas ottamaan koko lehmää.

Tilaisuus tekee rentun

Toisaalta selitystä voidaan hakea myös huomiosta, että miehillä on nykyisin mahdollisuus olla renttuja. Ihmislaji on viime aikoihin saakka elänyt lähinnä pienissä sukulaisyhteisöissä, joissa sukujen intressit ovat määränneet elämäntahdin. Isä ja muu suku ei ole suopein silmin katsonut tyttänsä päättymistä yksinhuoltajaksi, saati väkivaltaiseen suhteeseen. Harvalla miehellä oli tällaisessa tilanteessa mahdollisuutta olla renttu.

Toisinaan nämä sukujen edut näkyvät lainsäädännössäkin. Esimerkiksi 1700-luvulle asti Suomessa voitiin tuomita miehiä neidonloukkauksesta. Rikos tarkoitti naisen avioliittomahdollisuuksien heikentämistä seksuaalisella kanssakäymisellä, ja

sen nähtiin suuntautuvan myös tämän sukua vastaan. Mooseksen ja Hammurabin laeissa raiskauskin kohdistui naisen sukuun, lähinnä isään, joka sai korvaukseksi sen summan, mikä tyttärestä olisi annettu avioliittomarkkinoilla. Nykyisenä individualismin aikana perheillä ja suvuilla ei ole enää samanlaista arvovaltaa ja sinkkunaisiakin on painoitella paljon sinkkumiehiä enemmän. Tilaisuus tekee rentun.

Lopulta, onhan olemassa sekin mahdollisuus, että sitoutumista välttelevät rentut ovat sittenkin jollakin tavalla laadukkaampia. Eli myös heidän jälkeläisensä olisivat menestyviä jälkeläistuotannon suhteen. Ehkä he ovat renttuja juuri siksi, että heidän ominaisuutensa ovat signaaleja jostakin naisia miellyttävästä geneettisestä erityispiirteestä. Tässä tapauksessa meidän olisi syytettävä naisia siitä, että renttuja on edelleen keskuudessamme. Paleontologi Björn Kurtén muotoili asian hienosti:

”Satojen tuhansien ja miljoonien vuosien ajan miehet ja naiset ja ennen heitä apinaihmisskoiraat ja -naaraat ovat siis yrittäneet valikoida jonkinlaista vastakkaisen sukupuolen ihannetta. Kun siis miehet tai naiset puhuvat halventavasti toisesta sukupuolesta, he väheksyvät todellisuudessa itseään, omaa sukupuoltaan, sillä tietyssä mielessä voidaan sanoa että mies on luonut naisen ja nainen miehen. Tilanne on kenties täsmälleen se, jonka olemme ansainneet.”

OSMO TAMMISALO

SUMMARY

The divining stick split and cracked - but found no water veins

The Skepsis' 10000 euro challenge had an enthusiastic claimant in Joensuu, as early this year a diviner from Eastern Finland wanted his abilities to be tested. The test result is identical to earlier tests. As the diviner sees where the stick should react, it does so in the appropriate places. Once the claimant is blindfolded, the stick motion becomes quite random.

More interesting than this result was once again the general observation about divination made in discussion with the diviner after the test. As seen on earlier tests, diviners are unshakable in their belief. This is reinforced by water from wells dug at divined locations, even though in Finland underground water can be found just about anywhere.

Belief is reinforced specially by the movement of the divining stick itself. Also this claimant thought the exerted force was so strong it had to originate from some external source. Outside influence is in his opinion indicated when he tries to forcefully prevent the motion, the stick still reacts. The motion is sometimes so strong, that the bark of the stick cracks and its forks can break – both events seen during testing.

As skeptics, we brought up in our opinion the most natural reason for the movement of the stick, ie. subconscious ideomotor action of the diviner.

BY VESA TENHUNEN AND DENIS GALKIN

Chairman's column

I demand facts from science! Climate change is endangered, because the IPCC is spreading false information. Is it the greatest fraud in the world, coordinated by the gigantic intergovernmental panel on climate change IPCC, whose members are all

part of the grand conspiracy? In spite of this, it officially only has ten full-day employees.

A loud group of "denialists" think that since there have been errors in the IPCC reports, the whole science of climate research is suspect. Like the revelation about the situation in the Netherlands; the report from 2007 said that over half of the country is under the sea level, though the correct number is one quarter. Never mind that the information originated from the Dutch government, and the sin of IPCC was not verifying it.

If the climate models are inaccurate and anthropogenic climate change turns out to be hogwash, what would the result be? The collection of a huge amount of knowledge and while collecting it, development of more efficient ways to produce and use energy. I still trust the ability of science to produce reliable results.

BY PERTTI LAINE

Ethnic nepotism and ethnic conflicts

According to Vanhanen it is difficult to find ethnically divided multicultural societies, where no ethnic conflicts have arisen. We should understand that the ethnic diversity of humankind leads to both international and societal ethnic conflicts. We will just have to learn to live with these, without imagining them to be temporary, due to cultural effects, or phenomena easily remediable with good will.

BY TATU VANHANEN

TRANSLATIONS: OTTO J. MÄKELÄ

SKEPSIKSEN HAASTE

10 000 euroa puhtaana käteen sille, joka tuottaa valvotuissa olosuhteissa paranormaaln ilmiön.

Dosentti **Hannu Karttunen** ja taikuri **Iiro Seppänen** ovat lupautuneet maksamaan kumpikin 2500 euroa edellä mainitusta kokonaissummasta. Haastesumma voidaan maksaa myös humanoidistipendinä – 10 000 euroa puhtaana ulottimeen sille humanoidille, joka itse noutaa stipendin ja antaa samalla DNA- (tai vastaavan) näytteen. Poikkeustapauksessa summa voidaan myös maksaa (mikäli esimerkiksi henkilötunnuksen tai pankkikortin saanti on osoittautunut humanoidille vaikeaksi) mukana seuraavalle ihmiskontaktiseuralaiselle.

LIITY SKEPSIKSEN JÄSENEKSI!

Kuka tahansa kiinnostunut voi hakea jäsenyyttä koulutustaustasta ja elämäntilanteesta riippumatta, kun hän hyväksyy yhdistyksen säännöissä määritellyn tarkoituksen ja toimintaperiaatteet.

Yhdistyksen kalenterivuositainen **jäsenmaksu** vuodelle 2010 (sisältää Skeptikko-lehden tilauksen) on 25 € tai alle 24-vuotiailta 12,50 € (jos olet alle 24-vuotias, ilmoita syntymäaikasi).

Voit myös tilata **Skeptikko-lehden** liittymättä jäseneksi. Tilausmaksu on 25 € / vuosi. Jos liityt keskellä vuotta, sinulle toimitetaan kaikki kuluvana vuonna ilmestyneet Skeptikko-lehdet jälkepäin.

Voit liittyä Skepsikseen myös lähettämällä **vapaamuotoisen hakemuksen** sihteerillemme:

Anna-Liisa Räihä, Borgströminkuja 1B 19, 00840 Helsinki.

Täytä jäsenhakemuskaavake: www.skepsis.fi/liity/

Skepsis ry:n yhteystiedot

Puhelinpalvelu: 020 8355 455

Postiosoite: PL 483, 00101 HELSINKI

Internet: www.skepsis.fi

Pankkiyhteys: AKTIA 405529-2111988

Jäsenasiat, lehtitilaukset, osoitteenmuutokset

Anna-Liisa Räihä

Borgströmkinkuja 1 B 19

00840 Helsinki

puh. (09) 698 1976

membership@skepsis.fi

Taloudenhoitaja:

Toni Heikkinen

Härkävuorentie 8

01260 Vantaa

treasurer@skepsis.fi

puh: 050 537 3792

Skepsiksen hallitus vuonna 2010:

Puheenjohtaja **Pertti Laine**

varapuheenjohtaja **Otto J. Mäkelä,**

Denis Galkin, Toni Heikkinen, Heikki Nevala, Jussi

K. Niemelä, Tiina Raevaara.

Alueyhteyshenkilöt

Joensuu: Vesa Tenhunen

puh. 0400 935 893

vesa.tenhunen@skepsis.fi

Jyväskylä: Juha Merikoski

puh. 040 7551 820

juha.merikoski@skepsis.fi

Oulu: Juha Vuorio

puh. 040 500 6955

juha.vuorio@skepsis.fi

Tampere: Jose Ahonen

puh. 040 558 7497

jose.ahonen@skepsis.fi

Turku: Heikki Kujanpää

puh. 044 0220 420

heikki.kujanpaa@skepsis.fi

Skepsis ry:n tieteellinen neuvottelukunta

TNK:n puheenjohtaja, professori **Jukka Maalampi**

(hiukkASFysiikka), professori **Kari Enqvist** (fysiikka),

professori **Mika Hemmo** (oikeustiede), PsT **Virpi**

Kalakoski (psykologia), professori **Hannu Karttunen**

(tähtitiede), **S. Albert Kivinen** (filosofia), professori

Hanna Kokko (biologia, ekologia), professori **Eerik**

Lagerspetz (yhteiskuntatiede/filosofia), **Anto Leikola**

(biologia), dosentti **Marjaana Lindeman** (psykolo-

gia), dosentti **Juha Merikoski** (fysiikka), dosentti

Markku Myllykangas (terveys sosiologia), dosentti

Ilkka Pyysiäinen (uskontotiede), professori **Jeja**

Pekka Roos (sosiaalipolitiikka), dosentti **Veijo Saa-**

no (lääketiede), **Anssi Saura** (biologia).

Skepsis ry on vuonna 1987 perustettu suomalais-
ten skeptikkojen yhdistys.

Skepsiksen vuonna 2009 muutettujen sääntöjen
mukaan yhdistyksen tarkoitus on:

- Edistää kriittistä ajattelua, tieteellisen tiedon hankintamenetelmien opetusta sekä tieteeseen ja järkeen perustuvaa käsitystä maailmasta.
- Edistää kiisteltujen tai erityisen poikkeuksellisten väitteiden tieteellistä tarkastelua.
- Edistää keskustelua tieteelliseen maailmankuvaan liittyvistä tärkeistä aiheista.
- Ylläpitää tällaisesta toiminnasta kiinnostuneiden ihmisten verkostoa, järjestää kokouksia ja keskustelu- ja luentotilaisuuksia sekä harjoittaa tiedotus- ja valistustoimintaa.

Yhdistys on poliittisesti, aatteellisesti sekä uskonnollisesti sitoutumaton.

Yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä yksityinen henkilö tai oikeustoimikelpoinen

yhteisö, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoituksen ja toimintaperiaatteet. Kannattavaksi jäseneksi voidaan hyväksyä yksityinen henkilö tai oikeustoimikelpoinen yhteisö, joka haluaa tukea yhdistyksen tarkoitusta ja toimintaa.

Yhdistys julkaisee viisi kertaa vuodessa ilmestyvää Skeptikko-lehteä.

Mallia yhdistykselle haettiin Yhdysvalloissa 1976 perustetusta CSICOPista (Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal), mikä ilmenee mm. yhdistysten samankaltaisina toimintaperiaatteina. Skepsis ry toimii kuitenkin itsenäisesti, vaikkakin yhteistyössä CSICOPin (nykyään CSI – the Committee for Skeptical Inquiry) ja muiden vastaavien järjestöjen kanssa.

Yhdistys on ECSOn (European Council of Skeptical Organisations) ja Tieteellisten seurain valtuuskunnan jäsenjärjestö.

”vuorovaikutus & vedätys”

- kuinka saat tahtosi läpi ja muuta mielenkiintoista.

suggestiot? **taikuus?**
valheen tunnistaminen?
selvänäkö? telekinesia?
kehonkieli? hypnoosi?

TAIKURI JOSE AHONEN
LUENNOI JA ESIINTYY
RAVINTOLA PALAVERISSA
(SILTAKATU 4, JOENSUU)

24.4.2010 KLO 17 ALKAEN
ILMAINEN SINULLE
EI IKÄRAJAA

JÄRJESTÄJÄ
SKEPSIS RY

WWW.SKEPSIS.FI
WWW.TAIKUUTTA.COM

NÄYTÄ SKEPTIKOLTA!

**HANKI
SKEPSIS ry:n
T-paita**

Vain 10 €

Värit: musta, valkoinen ja harmaa.

Koot: Lady fit: S ja M, värit musta ja valkoinen.

Muut: S-XXL värit musta ja harmaa.

Myydään yhdistyksen järjestämissä
tilaisuuksissa ja postitse.

Tilaukset: secretary@skepsis.fi tai 09 698 1976

Kuvassa skeptikot

Denis Galkin ja Virpi Kalakoski.